

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každý mesiac do všetkých mestských častí.

EV 3101/09 - ISSN 1335-5228

IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,

Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava

Tlačí MAFRAPRINT

Roznáša spoločnosť Red Post, s. r. o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Piatok 1. decembra 2023

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXVI. - Číslo 12

6 Ďalšie zdraženie

Po troch rokoch oznámil primátor ďalšie zvýšenie dane z nehnuteľností, o ktorom rozhodnú mestskí poslanci na decembrovom zastupiteľstve. Koľko si priplatíte?

8 Potrebujete babičku?

V Prahe či v Brne majú Náhradní babičku, vo Viedni Oma Dienst a Daniela Nemcová z Ružinova vymyslela Babičku zo susedstva - pekný program, ktorý obohacuje seniorky i rodiny s deťmi.

Rodinná zóna je plná detí.

Klisko vystriedala zábavná zóna

STARÉ MESTO

V historickom centre je opäť rušno, vianočné trhy na Hlavnom aj Hviezdoslavovom námestí lákajú množstvo ľudí, ktorí si chcú užít sviatočnú atmosféru. Tentoraz budú fungovať až do Silvestra, ale to je len jedna dobrá správa, novínik, ktoré potešia, je viac. Korčule tu však ani túto zimu nevyužijete.

Bratislavské Vianoce sa oficiálne začali minulý piatok, keď sa na Hlavnom námestí rozsvietil vyzdobený dvánásťmetrový smrek, ktorý takmer 40 rokov rástol v Karlovej Vsi. Stánkov s typickým sortimentom je tu viac ako stovka a ľudia okolo nich plno už predpoludním. Novinkou je Prívetivá zóna na Primaciálnom námestí, kde si odýchnete od ruchu trhov, ale zároveň ste v centre diania. Ešte lepším nápadom je Rodinná zóna - zábavný priestor pre deti na Hviezdoslavovom

námestí, ktorý sa začína pri šmykľavke a pokračuje cez labyrint zo stromčekov až do Starého Mestečka s drevenými domčekmi. Rodinná zóna má pripravený aj osobitný program, napríklad čítanie pre deti alebo divadlo. Zaňou, smerom k Mostu SNP, nájdete Street food zónu, čo je ďalšia tohtoročná novinka. Je však škoda, že aj tento rok chýba klisko. Podľa samosprávy sú dôvodom peniaze, udržiavanie ľadovej plochy je finančne čoraz náročnejšie. Prijemnejšou správou je, že ceny za cigánsku, zemiakovú placku, punč či varené víno

sú v porovnaní s vlaňajškom takmer rovnaké, iné nás však zaskočili. Napríklad chlieb s masťou a cibuľou, ktorý nestál vlni viac ako 2,50 €, a za slivkovú parenú buchtu, ktorú sme minulý rok kúpili za 4,80 €, dnes pýtajú 6 €. Rekordérom v cenovom raste je podľa našich zistení grilovaná klobása: vlni nás vyšla najviac 6,50 €, teraz zaplatíte za klobásku, pri ktorej predajca uvádza hmotnosť 100 gramov, až 8 €, a videli sme dokonca sumu 10 €. (ac)

Foto: ac

Viac na str. 17

Orientačné ceny

Kapustnica: 6 € - 8 €

Varené víno, 2 dl: 2 € - 4 €

Nealko punč, 2 dl: 2 € - 3,50 €

Punč, 2 dl: 3 € - 7 € (diabolský)

Medovina, 2 dl: 3,50 € - 4 €

Cigánska v zemi: 7 € - 8 €

Zemiaková placka: 4 € - 5 €

Lokša: 1,80 € - 2,50 € masená, 2,50 € - 3,50 € maková,

3 € - 4,50 € s husacou pečťou, 6 € s kačacím mäsom

10 Veľké obnovy roka 2023

Najmenej tri významné rekonštrukcie, do ktorých mesto investovalo značné peniaze, potešili v tomto roku. Asi najväčšia, ale aj najdrahšia bola naša radosť z oživej fontány Družba.

22 Retro Vianoce

Vybrali sme pre vás niekoľko návratov do čias nie tak dávno minulých. Približujú atmosféru Vianoc, keď im vládol dedo Mráz a Ježiško bol neželaný.

Mestské byty budú mať nové pravidlá

BRATISLAVA

Nájom bytov vo vlastníctve mesta bude mať nové pravidlá, ktoré majú platiť od 1. septembra budúceho roku.

Vyplyva to zo všeobecne záväzného nariadenia (VZN), ktoré už schválili mestskí poslanci. Nahradí VZN spred takmer 17 rokov - podľa magistrátu totiž predstavuje zastaraný systém pridelovania mestských nájomných bytov. „Ambíciou je zvýšiť dostupnosť a efektívne využívanie bytového fondu hlavného mesta v rámci procesu pridelovania nájomných bytov, ktorý reflektuje aktuálne sociálne potreby a demografický vývoj,“ konštatuje samospráva v dôvodovej správe.

Využívanie mestských bytov má byť adresné a sociálne citlivé. Materiál zahŕňa aj prvky inklúzie a prevencie straty bývania, zlepšuje tiež šancu získať dostupné bývanie ľuďom so zdravotným znevýhodnením, v staršom veku či v bytovej núdzi.

Jednou zo zmien oproti VZN z roku 2006 je rozdelenie bytov do štyroch kategórií: pre osoby zabezpečujúce služby vo verejnom záujme, dostupné bývanie, dostupné bývanie s podporou a byty zvláštneho určenia (bezbariérové byty). Upravuje aj podmienky oprávnenosti, napríklad zavádza hornú hranicu príjmu, aby sa k nájomnému bývaniu nedostali ľudia, ktorí si ho vedľa vzhľadom na svoj príjem zadovážiť inak. Upraviť sa má i maximálna doba nájmu a zrušiť možnosť uzavrieť zmluvu na dobu neurčitú. (TASR)

Slovo k veci

Pomalšie

Okoľo vianočných trhov v historickom centre nášho mesta je opäť veľa debát, témou sú, ako inak, najmä ceny rôznych špecialít.

„Nehorázna drahota... Nedám im zarobiť ani päť centov... Môžem sa vykašľať na celé Vianoce a celé trhy... Nepôjdem – neminiem – nebudem nadávať...“ To je len niekoľko komentárov rozladených Bratislavčanov.

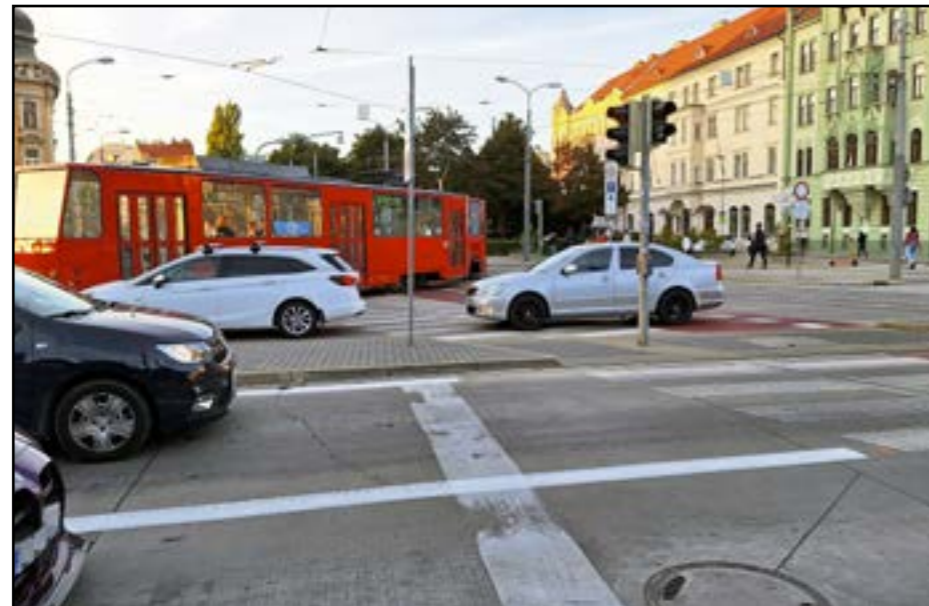
Okrem stánkov s jedlom či nápojmi však vianočná Bratislava ponúka množstvo iných zážitkov, za ktorými sa opláti prísť. Do programu sa tentoraz zapojili všetky mestské časti i viaceré organizácie: múzeum pozýva pozrieť si mesto z veže Starej radnice, zoo na zimné trhy, kde potešia aj netradičné darčeky, nechýbajú adventné koncerty, tvorivé dielne, výstavy, komentované vychádzky... Je naozaj dosť toho, čo prináša radosť, stačí hľadať (viac na str. 17). Dobrým nápadom je napríklad aj zábavná Rodinná zóna na Hviezdoslavovom námestí, z ktorej sú deti nadšené (spomíname ju na str. 1). Zaujal nás tiež projekt mladej Ružinovčanky Daniely s názvom Babička zo susedstva (str. 8). Mamina na materskej dovolenke sa iste nenudí a jej dcérka má svoje babičky blízko, ale vníma, že iným deťom chýbajú, a tak ich hľadá, a to aj v tomto predvianočnom čase. Pekný program obohacuje mladé rodiny i náhradné babičky, ktoré možno trápí osamelosť či pocit nepotrebnosti.

Iniciatíva Daniely zároveň hovorí o všímavosti k potrebám druhých, ktorá akoby sa vytrácala. Aj v tejto chvíli je čas spomaliť a pozornejšie sa pozrieť okolo seba, aby nám neuniklo to podstatné.

Sviatočné dni plné porozumenia a blízkosti vám želajú naše – vaše Bratislavské noviny.

Anna Čapková

Prikáže štát zrušiť cyklotrasu na Vajanského nábřeží?

Električka smerujúca z Vajanského nábřežia na Šafárikovo námestie a autá uviaznuté v križovatke – v dopravnej špičke nie je o podobné situácie núdza.

Niektorí vodiči si suverénne urýchľujú prejazd nábřežím po cyklotrase.

STARÉ MESTO

Nová cyklotrasa na Vajanského nábřeží, ktorá výrazne spomalila automobilovú dopravu v centre mesta, vyvolala veľa častokrát negatívnych reakcií. Magistrát ju obhajuje, no vyzerá to tak, že proti nej bude môcť zasiahnuť štát. Umožniť to má novela zákona, ktorá už je predložená v Národnej rade SR.

Poslanci parlamentu by sa mali na schôdzi, ktorá je naplánovaná na 6. decembra, zaoberať aj novelou zákona o pozemných komunikáciách. Ak ju schvália, novela umožní štátu konať aj v prípade toľko diskutovanej cyklotrasy na Vajanského nábřeží, ktorá bola

doteraz plne v kompetencii mesta.

Predkladateľmi novely sú poslanci Ján Mažgút a Erik Kaliňák zo Smeru. Práve Mažgút, ktorý je aj bratislavským regionálnym politikom a vo voľbách v roku 2022 kandidoval na župana, sa proti novej cyklotrase v minulosti ostro ohradzoval. Novela zákona, ktorú majú poslanci na stole, chce umožniť ministerstvu dopravy vykonávať štátny odborný dozor nad cestami I. triedy, cestami II. triedy, cestami III. triedy a miestnymi cestami.

„V praxi môže ísť predovšetkým o kontrolu zmien organizácie dopravy, ktoré môžu negatívne ovplyv-

niť plynulosť a bezpečnosť cestnej premávky s nežiaducimi socio-ekonomickými vplyvmi na určitý región. Podnet na vykonanie tohto druhu odborného dozoru vyhodnocuje samotné ministerstvo,“ uvádza sa v dôvodovej správe návrhu novely zákona. Ministerstvo podľa návrhu môže uložiť po vykonaní dozoru právnickej osobe, teda i mestu, aby urobilo opatrenia a ak ich mesto neurobí, uložiť mu pokutu vo výške do 33 190 eur.

Mažgúta sme sa pýtali, či je cieľom novely zákona práve riešenie cyklotrasy na Vajanského. V tejto fáze, keď ide

Magistrát reaguje: Nie je to dobrý nápad

„Zatiaľ nevieme predpokladať, či je táto poslanskej legislatívna iniciatíva s dopadom na celé Slovensko namierená proti Vajanského nábřežiu. Pokiaľ áno, budeme sa musieť tejto legislatíve prispôbiť tak, ako sa musíme prispôbiť každej legislatíve. Nemyslíme si ale, že to je dobrý nápad. Dáta a prax z posledných mesiacov potvrdili, že také zhoršenie dopravy, aké sa niektorí snažia vykresliť, tu jednoducho nenastalo,“ reagoval hovorca magistrátu Peter Bubla.

Pripomenul, že viaceré koncepčné dokumenty už v minulosti určili, že treba lepšie prepojiť nábřežie s historickým centrom. „Nová cyklotrasa vznikla v úseku, kde žiadna infraštruktúra pre cyklistov doteraz nebola, a konečne tak prepojila viaceré už existujúce cykloradiály pre desiatky tisíc Bratislavčaniek a Bratislavčanov, ktorí využívajú bicykel na pravidelný presun po meste,“ dodal.

ešte o návrh, sa k tomu veľmi vyjadrovať nechcel s tým, že o detailoch bude čas diskutovať po šiestom decembri. „Zámerom je, aby ministerstvo malo kompetenciu vstupovať do toho procesu, a zároveň, aby to bol správny orgán, ktorý môže uložiť sankciu,“ dodal.

Vyzerá to však tak, že na novele už existuje v koalícii dohoda a parlamentom pravdepodobne prejde. „Nie je to iba iniciatíva dvoch jednotlivcov,“ reagoval Mažgút na našu otázku, či je v koalícii predhodnotná podpora, alebo ide iba o samostatný „výstrel“ dvoch poslancov.

Dopravný podnik ešte začiatkom októbra informoval, že nové cyklopruhy na Vajanského nábřeží nespôsobili dlhšie meškanie MHD. Meškania predstavujú podľa hovorca Martina Chlebovca približne 5 až 10 minút. Dáta z obchádzkových trás, ktoré vodiči zvolili namiesto nábřežia, však neposkytol, odkiaľ sme pred mesiacom dostali takúto odpoveď: „Zozbierali sme dáta, spracúvame a vyhodnocujeme ich. V krátkej budúcnosti toto podrobnejšie vyhodnotenie plánujeme zverejniť.“ V čase redakčnej uzávierky ešte neboli známe. (ms, bn)

Foto: ac

CITROËN PAUŠÁL

VOZIDLÁ IHNEĎ K ODBERU V MOTOR PARTNER BRATISLAVA-PETRŽALKA

CITROËN

- PAUŠÁL NA 3 ROKY
- VRÁTANE SERVISU
- BEZ AKONTÁCIE
- VRÁTANE POISTENIA

CITROËN C3 YOU!

JAZDITE IHNEĎ ZA 199 €* mesačne s DPH

 SADA ZIMNÝCH PNEUMATÍK ZA 100 €

CITROËN BERLINGO BUSINESS

JAZDITE IHNEĎ ZA 345 €** mesačne bez DPH

 SADA ZIMNÝCH PNEUMATÍK ZA 200 €

CITROËN odporúča TotalEnergies (*) Uvedený paušál je mesačný pre úroveň YOU PureTech 83 S&S BVM5 v bielej farbe, s využitím financovania od ALD Automotive Slovakia s. r. o. na 3 roky a 30 000km. Mix spotreba a emisie CO₂ podľa WLTP: 5,5–5,8 l/100 km a 120–124 g/km. (**) Uvedený paušál je mesačný pre Berlingo Business Pure Tech 110 S&S, s využitím financovania od ALD Automotive Slovakia s. r. o. na 3 roky a 15 000 km/ročne. Mix kombinovaná spotreba a emisie CO₂ podľa WLTP: 6,9–7,0 l/100 km a 157–158 g/km. Obrázky vozidiel sú ilustračné. Viac info o ponuke na www.citroen.sk.

MOTOR PARTNER, Panónska cesta 22, Bratislava, tel.: + 421 915 793 816 / 02 6353 4444

Pripravujú rekonštrukciu

PODUNAJSKÉ BISKUPICE Mestská časť Podunajské Biskupice plánuje rekonštrukciu Základnej školy Bieloruská. Cieľom je zvýšiť jej kapacitu.

„Pôjde o komplexnú rekonštrukciu budovy. Projekt je pripravený na zateplenie fasády a strechy základnej školy,“ uviedol za mestskú časť Ján Borčín s tým, že rozšírenie kapacít sa má týkať približne šiestich učební. Zmodernizovať a obnoviť sa má aj kúrenie, všetky elektrické rozvody, rozvážače a osvetlenie. Po ukončení verejného obstarávania požiadajú samospráva ministerstvo školstva o dotáciu. (TASR)

Byty zlacneli

BRATISLAVA

Ceny starších bytov v bratislavských okresoch medziročne klesali, a to v rozpätí od 11,45 % do 13,54 %. Výnimkou je Staré Mesto, kde priemerná jednotková cena medziročne klesla len o 5 %. Analytici spoločnosti Bencont Group tiež zistili, že do ponuky prichádza viac menších bytov, teda jednoizbových a dvojizbových. Naopak, v Bratislave vzrástla priemerná výška nájomného spolu s energiami. V treťom štvrtroku bolo možné prenajať si byt v priemere za 927 eur aj s energiami, čo je oproti predchádzajúcemu štvrtroku o 2,6 % a medziročne až o 13,67 % viac. (TASR)

PÝTATE SA: Prečo robí na Vajnorskej radiále rovnaká firma ako na problémovej Karloveskej?

Oprava Vajnorskej radiály má byť ukončená v lete budúceho roku.

NOVÉ MESTO

„Dúbravsko-karloveská radiála je zle postavená, nespĺňa hygienické normy, a ten dodávateľ teraz robí ešte aj Vajnorskú radiálu,“ odznelo na októbrom mestskom zastupiteľstve v rámci vystúpenia občanov. Náš čitateľ navyše „niekde“ počul, že mesto zverilo túto zákazku firme bez obchodnej verejnej súťaže. Naozaj?

Fakt je, že hoci električky jazdia po Dúbravsko-karloveskej radiále (DKR) od októbra 2020, stále nie je plne skolaudovaná. Na významnom diele za 65,1 milióna eur s DPH mesto reklamovalo viaceré nedostatky a obyvatelia v okolí sa dodnes sťažujú najmä na prílišnú hlučnosť, žiadajú nápravu. Tiež je pravda, že na oprave Vajnorskej radiály, ktorá sa začala v októbri tohto roku, robí rovnaká firma ako na DKR, teda TSS Grade. Táto informácia však nie je tajná, ako sa domnieva náš čitateľ, zverejnená je na webe Úradu pre verejné obstarávanie, z čoho zároveň vyplýva, že obstarávanie riadne prebehlo. Do obchodnej verejnej súťaže o rekonštrukciu koľajovej infraštruktúry na oboch úsekoch, čiže električkových tratí Jurajov dvor – Zlaté piesky a Tomášikova – Jurajov dvor, sa však prihlásil len jeden uchádzač, spomínaná firma TSS Grade. „Obávam sa, že v takom prípade môžu

vzniknúť podobné problémy, aké sa vyskytli na Dúbravsko-karloveskej radiále,“ dodáva čitateľ. Martin Chlebovec, hovorca dopravného podniku, ktorý je obstarávateľom, reagoval takto: „Zhotoviteľ vzišiel z verejného obstarávania. Čo sa týka opravy trate a modernizácie zastávok na Vajnorskej radiále, ide o odlišný projekt s iným technickým riešením. Mení sa koľajový zvršok, ktorý bude otvorený – koľajnice upevnené na podvaloch zasadené v štrkovom lôžku. Očakávame, že sa, naopak, hlučnosť pri prejazde električiek po dokončení projektu zníži.“ Čo sa týka hlučnosti električiek na Dúbravsko-karloves-

kej radiále, podľa niektorých Karloveštanov môže za to najmä fakt, že pod traťou sú každé tri metre betónové stopy, izolačná vrstva bola stlačená na nulu. V tejto súvislosti sme oslovili spoločnosť TSS Grade, či ešte dokážu niečo urobiť pre zníženie hlučnosti, odpoveď sme však nedostali. Súčasťou Zmluvy o dielo, ktorú firma uzavrela s mestom ako objednávateľom, je totiž podmienka, podľa ktorej „Zhotoviteľ nesmie zverejniť, dovoliť zverejnenie alebo poskytnúť akékoľvek podrobnosti o predmete Diela v žiadnom komerčnom, technickom časopise alebo inej publikácii bez predchádzajúceho písomného súhlasu Objednávateľa...“.

Čo ešte brzdí kolaudáciu DKR

Magistrát pred časom avizoval, že najneskôr v decembri požiadajú o trvalé užívanie Dúbravsko-karloveskej radiály a tento termín potvrdzuje aj teraz. „Aktuálne máme päť právoplatných kolaudačných rozhodnutí na: plynovodov; vodovody; cesty a signalizáciu; lávky; verejné osvetlenie a preložky vysokého a nízkeho napätia. Chýba posledné kolaudačné rozhodnutie na dráhu, nástupištia a meniarne, kde máme predčasné užívanie do júla 2024. O trvalé užívanie chceme požiadať do konca roku 2023,“ uviedol hovorca Peter Bubla.

Právnička spoločnosti k tomu zároveň doplnila: „Zhotoviteľ nie je oprávnený poskytovať žiadne informácie, vyjadrenia a/alebo stanoviská a, bohužiaľ, ani nijakým iným spôsobom komunikovať s verejnosťou a médiami o predmete Diela, ktoré, okrem iného, do dnešného dňa nie je finančne vysporiadané...“.

(bn)

Foto: Marián Dekan

ŠTEDROŠŤ SA DÁ ROZDÁVAŤ

EUROVEA

SYSEL MŇOHO ŽIVOTA
VYBAVTE RÝCHLO
DARČEK,
KTORÝ POTEŠÍ.
ARTATTACKSHOP.SK

**Nevyhadzujte knihy
darujte ich nám**
Kontakt: 0907 701786

Teatrot
Bratislavské
Hudobné
Divadlo

22. 1. Po: 19:00
Mandarinková Izba

23. 1. Ut: 19:00
Milenec
Učinkujú: K. Heydu, M. Galis Partlová /
Natalia Puklišová, D. Zaranová, M.
Muhomáčik, Soňa Francová

25. 1. Št: 19:00
Marcel Ochranek, Peter Kráľovič,
Karin Čizáriková, Dušan Šatko, Mária
Majaková, Přemysl Boudník, Jana
Valová, Lucia Vrabličková, Juraj
Hicko, Erik Petráňovský

5. 2. Po: 19:00
FRIDA
MALOVÁŤ A MILOVAŤ
BEZ NEVEK VÝSTAV

20. 2. Ut: 19:00
Súčasť komédie v trojke
Zuzana Bubáková, Mária Čizáriková a
David Hartl

28. 2. Št: 19:00
CAVE MAN
Učinkujú
Honza Hořík / Jakub Slach

Teatro Wüstenrot
DK Ružinov
Ružinovská 28
820 09, Bratislava
www.gedur.sk
gedur@gedur.sk
+421 905 668 070

Predpredaj
eštipienok
ešketportal

Spoločný partner divadiel
wüstenrot
WÜSTENROT AJ V ZILAM

Zaujímavé zistenia o Bratislave

BRATISLAVA
Stovky dát nielen o kultúre, ale aj o živote obyvateľov či firiem v Bratislave prináša Štatistická ročenka Bratislavy 2023, ktorú pripravil Štatistický úrad SR.

Dočítate sa napríklad, že po dvoch rokoch prepádov pre pandémiu sa kultúrny život nášho mesta pomaly prebral. Návštevnosť všetkých typov kultúrnych zariadení v roku 2022 medziročne dvoj- až trojnásobne vzrástla, napriek tomu divadlá, kiná, galérie, múzeá a koncertné sály zostali vzdialené návštevnosti v úspešných rokoch 2018 a 2019. Napríklad kiná v meste predali vlni vyše milióna lístkov, pred pandémiou však presiahla priemerná návštevnosť 1,7 milióna divákov za rok. (ts)

MHD sa vrátila do normálu

BRATISLAVA

Zaujímavým údajom v ročenke Štatistického úradu SR o Bratislave je i počet ľudí prepravených mestskou hromadnou dopravou. Cestujúci na území mesta uskutočnili viac ako 223 miliónov ciest mestskou hromadnou dopravou (počet ciest je vykazovaný ako počet cestujúcich a ich opakované využívanie MHD). Tento medziročný nárast o 34 % (o 57 miliónov ľudí) znamenal takmer úplne vymazanie výrazných prepádov z rokov poznamenaných pandémiou. Priemerná vytáženosť MHD počas 10 rokov (priemerný počet ciest realizovaných cestujúcimi v MDH v rokoch 2010 až 2019) predstavovala pred covidovou érou 248 miliónov uskutočnených ciest ročne. Bratislavčania mali k dispozícii 866 vozidiel MHD (autobusy, trolejbusy, električky), ktoré premávali na pravidelných 82 denných a 20 nočných linkách. (ts)

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Daň z nehnuteľností chce mesto opäť zvyšovať, podľa primátora Vallo je to jediná možnosť

Primátor Matúš Vallo oznámil zvýšenie dane z nehnuteľností rovnako ako v decembri 2019 - s podporou starostov mestských častí.

BRATISLAVA

Trochu nervózne oznámil primátor Matúš Vallo plánované zvýšenie dane z nehnuteľností, vedľa ktorého v danej chvíli stáli viacerí šéfovia samospráv. Nepripravenosť petržalského starostu komentoval slovami – v tých ťažších časoch spoznáte partnerov, ktorí za to stoja. Ján Hrčka bol pritom v ten deň na stretnutí s primátorom Dubnice nad Váhom...

Naposledy nám mesto zvýšilo daň z nehnuteľností od roku 2020, a to v mnohých prípadoch až dvojnásobne. Tento krok zdôvodňoval magistrát podobne ako teraz – miliónovými výpadkami v rozpočte. Len nižšia daň z príjmu fyzických osôb, čo bolo opatrenie, ktoré v minulosti prijala, pripravila mesto o 8 miliónov eur.

Teraz sú výpadky v rozpočte ešte výraznejšie. Podľa primátora „parlamentná legislatívna smršť“ v predchádzajúcom období v kombinácii s infláciou či zdražením energií vzali mestu desiatky miliónov eur. Navyše, Bratislava na rozdiel od iných samospráv predchádzajúce

vlády neuznali kompenzáciu vo výške 30 miliónov eur za výpadok príjmov dopravného podniku počas pandémie, mesto ho muselo zachraňovať zo svojho rozpočtu. Ružinovský starosta Martin Chren, ktorý je predsedom regionálneho združenia bratislavských mestských častí, priblížil, čo znamená 35-percentná inflácia za posledné roky: „To, čo v roku 2019 bolo 1 000 eur, je dnes len niečo okolo 700 eur. Takže reálne máme o tretinu menej peňazí a za ne máme zabezpečovať rovnaké, dokonca kvalitnejšie služby ako pred štyrmi rokmi.“

Zvýšenie dane z nehnuteľností v priemere o 35 percent má priniesť magistrátu 19 miliónov eur ročne a rovnakú sumu mestským častiam. Stále to nepokryje celý výpadok príjmov, ale umožní zachovať štandard poskytovaných služieb v meste. „Nie je to návrh populárny a nikomu z nás určite neprinesie politické body... Museli sme však k nemu pristúpiť, lebo inú cestu na zachovanie služieb a kvality života v našom meste už dnes nemáme,“ konštatoval Matúš Vallo.

Aktuálna sadzba dane z nehnuteľností pre byty a rodinné domy, ktorá sa podľa lokality pohybuje od 0,90 do 1 €/m², sa má zvýšiť na 1,20 až 1,35 €/m². „Pre lepšiu predstavu, majiteľ bytu napríklad v Dúbravke s rozlohou 50 m² bude po úprave platiť daň za tento byt 60 € ročne, pôvodne platil 45 €,“ priblížil primátor.

Na druhej strane sa má zvýšiť úľava na dani z nehnuteľností pre seniorov nad 65 rokov a zdravotne ťažko postihnutých ľudí, a to z dnešných 60 % na 70 %. Zároveň má platiť 50 % úľava na stavby a nebytové priestory alebo ich časti využívané na šport. Okrem dane z nehnuteľností sa má o 30 % zvýšiť popla-

tok za odpad. Znamená to, že za odvoz 120-litrovej nádoby v dvojtýždňovom intervale zaplatíme 112 € za rok namiesto súčasných 86 €.

Kam pôjdu peniaze, ktoré magistrát získa z vyššej dane? Takmer polovicu dá na pokrytie zvýšených personálnych aj prevádzkových nákladov dopravného podniku. Použijú sa tiež na vykrytie zvýšeného príspevku pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, zvýšených plátov v školských i sociálnych zariadeniach a zvýšeného príspevku na škôlky. O návrhu novej dane z nehnuteľností a poplatku za odpad majú mestskí poslanci rozhodnúť na decembrovom zastupiteľstve. Ak ho schvália, zmena bude platiť od začiatku budúceho roku. (bn, ts)

Foto: TASR

Ako dokážu šetriť na magistráte

- Podľa informácie hovorca Petra Bublú magistrát zrušil desiatky pracovných pozícií, vďaka čomu v budúcom roku ušetrí 2,2 milióna eur.
- O 15 percent znížil spotrebu energií vo svojich budovách, zastavil obnovu vozového parku, a znížil tiež plánované výdavky na rekonštrukciu mestských budov, čím v tomto roku ušetril 2,5 milióna eur.
- Zároveň krátil financovanie niektorých služieb a projektov. Napríklad na opravy ciest a chodníkov, obnovu športovísk, opravy a údržby mestských bytov a verejných priestorov zoškrtil takmer 20 miliónov eur.

Starosta Petržalky nie je spokojný s peniazmi na škôlky

PETRŽALKA

Petržalskí poslanci neodhlasovali nový návrh magistrátu na prerozdelenie financií mestským častiam.

Ešte v septembri požiadal magistrát všetkých starostov o písomné stanovisko zastupiteľstva k návrhu dodatku č. 24 štatútu hlavného mesta, ktorý má okrem prerozdelenia výnosu z dane z nehnuteľností určovať aj nové prerozdelenie príjmov medzi Bratislavu a jej mestské časti. Cieľom návrhu má byť väčšia spravodlivosť, keďže tieto peniaze im prináležia na financovanie škôl a školských zariadení v ich zriaďovateľskej pôsobnosti.

Podľa výpočtov za rok 2023 by tak Petržalka mala na účet dostať od mesta o vyše 500-tisíc eur viac. Starosta Ján Hrčka však tvrdí, že to, čo na pohľad vyzerá ako ústretový krok, je v realite

„Keďže sme za tri roky navýšili kapacitu o cca 550 detí, de facto sme prišli o zhruba 900-tisíc eur,“ hovorí starosta Ján Hrčka.

len ďalšou dierou v rozpočte mestskej časti. Problém vidí najmä v tom, že v zmysle štatútu dostane každá samospráva od štátu peniaze na vytvorenie nových kapacít v štátnych materských školách, no polovicu sumy si necháva magistrát.

„Keďže sme za tri roky navýšili kapacitu o cca 550 detí, de facto sme prišli o zhruba

900-tisíc eur,“ upresnil starosta. Podľa jeho prepočtov by sa malo Petržalke vrátiť za štyri roky vytvárania nových kapacít v materských školách 1,8 milióna eur. Keby mesto vyplatilo Petržalke 100 percent peňazí na škôlky od štátu, ako to robí pri súkromných a cirkevných škôlkach, financie by samospráva využila na chod tých petržalských. „Je absurd-

né, že Petržalka ako najľudnatejšia bratislavská mestská časť so 120-tisíc obyvateľmi dostáva v prepočte na jedného obyvateľa o 50, niekedy až o 100 percent menej peňazí ako iné mestské časti,“ podotkol Hrčka.

Primátor Matúš Vallo však považuje návrh za výrazné zlepšenie situácie pre mestské časti a úvahou o tom, že by im mesto dávalo 100 percent financií, považuje za nelogickú. „Nie je to ako normatív na základné školy. Počet detí je jedným z troch ukazovateľov vo vzorci, podľa ktorého sa menia peniaze pre každú samosprávu a ktorý iba naviguje a hovorí, kam a koľko peňazí má ísť.“ Nové nastavenie financovania by mohlo platiť od budúceho roka, odsúhlasil ho musí mestské zastupiteľstvo. (ts, TASR)

Foto: MČ Petržalka

BSK prerozdelenie státisíce eur

BRATISLAVA

V Bratislavskej regionálnej dotačnej schéme (BRDS) 2024 je na verejnoprospešné aktivity vyčlenených 750-tisíc eur. Kto sa môže uchádzať o dotáciu?

Predseda Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba priblížil, že prostredníctvom dotácií z BRDS podporujú v kraji nové miesta pre šport, rozvoj kultúrneho života a umeleckej tvorby v regióne, prispievajú i na rozvoj zelenej infraštruktúry či budovanie vodozádržných opatrení. O dotáciu sa môžu uchádzať autori a iniciátori projektov v oblasti kultúry, športu, zdravotníctva, životného prostredia a rozvoja vidieka, a takisto aktivít pre mládež. Žiadosť treba podať do 11. decembra s výnimkou enviro projektov, tie možno zaregistrovať až do 12. januára 2024. (TASR)

Poradíme vám v rôznych oblastiach vášho života

- Bývanie
- Ochrana príjmu
- Renta
- Zaistenie budúcnosti
- Deti
- Investície
- Ochrana majetku a zodpovednosti
- Daňová optimalizácia

simplea.

www.simplea.sk, info@simplea.sk
0800 63 63 63

Čo s kolóniou v Ružinove?

RUŽINOV

Ružinovská samospráva pripravuje plán na riešenie neželanej „kolónie“ za konečnou električkou.

V spolupráci s mestskou a štátnou políciou ešte v októbri obhliadli dané miesto v húštine na Astronomickej ulici, kde v poslednom čase začalo žiť asi 50 ľudí bez domova. Objavili tam niekoľko provizórne a nelegálne vybudovaných prístreškov, desiatky až stovky ton odpadu, stopy po drogách, ihly, striekačky... Podľa starostu Martina Chrena v rámci rýchleho riešenia preredia náletové porasty a odstránia drevené budy, v ktorých sa dejú „najproblémovejšie veci“. Dlhodobé riešenie si vyžiada iné využitie tohto miesta, nie však bez diskusie so zainteresovanými. (bn)

Nové centrum

BRATISLAVA

V Bratislave máme prvé komunitné centrum pre ľudí s HIV. Jeho cieľom je pomáhať ľuďom s touto infekciou, a tiež šíriť osvetu o sexuálne prenosných ochoreniach.

Za vznikom centra je občianske združenie HIV/AIDS Slovensko. Jeho riaditeľ Ján Koller uviedol, že ochorenie nie je len zdravotný, ale aj sociálny a morálny problém. Ľudia s HIV sú veľakrát vystavení predsudkom či opovrhovaniu. (TASR)

RUŽINOVČANKA DANIELA:

Aktívna mama Daniela Nemcová hľadá pre mladé rodiny náhradné babičky.

RUŽINOV

V Prahe či v Brne majú Náhradní babičku, vo Viedni Oma Dienst a DANIELA NEMCOVÁ z Ružinova vymyslela Babičku zo susedstva. Pekný program, ktorý obohacuje seniorky i rodiny s deťmi, rozbehla len v máji tohto roku, ale už prvé ohlasy ju milo prekvapili. Potvrdili, že mladým ľuďom chýbajú spoločné zážitky so staršou generáciou.

Ste mama na materskej dovolenke a keďže pochádzate z Bratislavy, pre dcérku máte vlastné babičky. Čo teda bolo impulzom vyskúšať takýto projekt? Pred materskou dovolenkou som pracovala v nadácii, kde sme navrhovali rôzne filantropické aktivity pre firmy a podporovali projekty ne-

Záujem o náhradné babičky ma prekvapil

niečím prospešným. Sú rady, že sa stretávajú s mladými ľuďmi a môžu byť stále užitočné. Pre obe strany je takéto priateľstvo nesmierne obohacujúce. Napokon, i štúdie potvrdzujú, že deti, ktoré majú blízky kontakt so starými rodičmi, sú spokojnejšie, šťastnejšie.

Funguje takéto spojenie bez problémov?

Možnou prekážkou pri spájaní mladých rodín s babičkami môže byť malá dôvera, v bratislavských bytovkách je väčšia anonymita. V programe sa preto snažím spájať najmä susedov. Ideálne je, ak rodičia s deťmi a ich náhradné babičky bývajú blízko seba, vtedy sa aj prípadná nedôvera ľahšie prelomí.

Čo ďalšie je dôležité pri spájaní rodiny s náhradnou babičkou?

Je asi prirodzené, že nie vždy vyjde takéto prepojenie ideálne. Preto som na stránke vytvorila formuláre pre rodičov i seniorky, v ktorých uvedú svoje preferencie, a podľa toho sa ich snažím zladit'. Babička si môže napríklad povedať, či je skôr na kočkovaní, alebo sa chce venovať škôlkarovi a koľko hodín týždenne... Predovšetkým však ide o to, aby zapojená „chémiá“, skrátka, aby si navzájom sadli.

Projekt rozbiehate sama, popri mamičkových povinnostiach. Stíhate všetko? Vďaka mojej rodine mám naň potrebný čas aj priestor, ale samozrejme, tento projekt som musela urobiť „udržateľne“, čiže som na webovej stránke vytvorila spomínané formuláre pre záujemcov. Táto aktivita ma naplňa, verím, že prepojením generácií získajú všetci, ktorí sa zapoja. Od začiatku som však chcela, aby program zastrešila niektorá dlhodobá

fungujúca proseniorská organizácia, čo sa podarilo v septembri. Babička zo susedstva je už súčasťou občianskeho združenia Aktivitka, ktoré pôsobí v Ružinove.

Aký bol začiatok, kde ste prvýkrát predstavili Babičku zo susedstva?

Keďže bývame na Nivách, túto myšlienku som najskôr priblížila na Dni susedov, ktorý organizuje Vnútroblok TOK a spája susedov v okolí Trenčianska – Oravskej – Kotslavských bytovkách je väčšia anonymita. V programe sa preto snažím spájať najmä susedov. Ideálne je, ak rodičia s deťmi a ich náhradné babičky bývajú blízko seba, vtedy sa aj prípadná nedôvera ľahšie prelomí.

Týka sa zatiaľ iba Ružinova?

Väčšinu náhradných babičiek a rodín s deťmi máme z Ružinova a zo Starého Mesta, postupne by som však chcela program rozšíriť do ďalších mestských častí. Aj preto pripravujeme s Aktivitou stretnutie, na ktoré pozveme náhradné babičky, aby porozprávali o svojich skúsenostiach, a takisto rodiny, ktoré by chceli obohatiť svoj život o kontakt so seniorkami z okolia. Stretnutie bude 15. decembra o desiatej v priestoroch Aktivitky na Herlianskej ulici 45 a podobné plánujeme v petržalskej Klubovni aktívnych seniorov na Osuského 8 v spolupráci s Univerzitou tretieho veku Ekonomickej univerzity. Rodín s deťmi, ktorým chýba vzťah so staršou generáciou, je iste aj tam veľa. Radi by sme našli babičky, alebo i dedkov, ktorí im nahradia chýbajúce zážitky. (ac)

Foto: ac

najzamestnávateľ 2022
1. miesto **Obchod a služby**

Správna voľba

Martin, manažér predajne

VŠETKO IDE HORE, V KUSE SA TIE SUMY MENIA!

V Lidli máte istotu platového rastu aj v neistej dobe.
LIDL – riešenie na dobu neurčitú.

HLASUJ ZA NÁS V ANKETE NAJZAMESTNÁVATEĽ na www.najzamestnavatel.sk v kategórii Obchod a služby. **Ďakujeme.**

Starožitnosti Panenská 22

Odkúpime v hotovosti: sklo, porcelán, striebro, obrazy, hodiny, šperky, lampy, nábytok, i celé pozostalosti, umenie každého druhu

Konzultácie zdarma aj u Vás doma
tel: 0907 981 477

Sme tu pre Vás už 25 rokov

Stoličky vrátia až na jar

BRATISLAVA

Sezóna projektu verejného sedenia Sadni si! sa skončila, červené stoličky sa do ulíc vrátia v apríli budúceho roka.

Bratislavské kultúrne a informačné stredisko (BKIS) ich stiahlo na zimnú údržbu. Verejné sedenie využívali mestská galéria i knižnica, zoo, školy aj domy kultúry. Stredisko BKIS v tomto roku požičalo 151 setov a ďalších 31 setov používalo počas mestských podujatí. (TASR)

Foto: FB Bratislava - hlavné mesto SR

Chýba vizuál

STARÉ MESTO

Samospráva v Starom Meste hľadá vizuálny koncept svojich propagačných a reprezentatívnych predmetov. Vyhlásila preto súťaž pre študentov výtvarných umení a grafiky, ale aj grafických dizajnérov do 30 rokov.

„Merch a reprezentatívne darčeky sú pre mestskú časť nevyhnutnou súčasťou práce. Od diplomatických stretnutí a reprezentácie v zahraničí, cez kultúrne a participatívne aktivity s obyvateľstvom, až po návštevy základných a materských škôl,“ zdôvodnil starosta Matej Vagač. (TASR)

OBNOVY 2023 Asi najväčšia, ale aj najdrahšia bola naša radosť z oživenia fontány Družba

STARÉ MESTO

Najmenej tri veľké obnovy, do ktorých mesto investovalo značné peniaze, nás potešili v tomto roku. Prekvapuje pritom, že oživenie fontány Družba s námestím vyšlo finančne viac ako rekonštrukcia Michalskej veže a historickej Lekárne u Salvatora dohromady vrátane kúpy barokového mobiliára a zvyšnej polovice budovy.

Keďže primátor Matúš Vallo avizoval, že pre obrovské výpadky v rozpočte musí opäť zvýšiť daň z nehnuteľností a poplatok za odpad, zisťovali sme i to, aké práce boli pri obnove spomínaných pamiatok najnáročnejšie aj z finančného hľadiska a či prispeli takisto iné zdroje. Hoci v prípade najdrahšej obnovy, Námestia slobody s fontánou Družba, zverejňoval Metropolitný inštitút Bratislavy (MIB) podrobné informácie počas celého procesu, k nákladom sa vyjadril iba čiastočne a odkázal nás na magistrát. Čísla nám napriek opakovanej žiadosti do uzávierky nevedeli poslať, a tak zverejňujeme tie, ktoré dostal petržalský starosta Ján Hrčka od primátora v rámci odpovede na svoju interpeláciu.

Námestie slobody a fontána Družba: 4,8 mil. €

Rekonštrukcia Námestia slobody s fontánou Družba patrí medzi najväčšie obnovy verejného priestoru v našom meste. Fontánu vypustili pre zlý technický stav v roku 2007, práce na jej komplexnej oprave sa začali v novembri 2021 a v novej podobe ju sprístupnili v júni tohto roku. V rámci druhej fázy obnovy sa revitalizovalo i námestie.

■ **Financovanie:** Podľa MIB stál kompletný projekt obnovy fontány Družba približne 2,4 milióna eur, pričom projekt bol spolovice financovaný aj z vládnych dotácií. K ďalším nákladom sa už MIB nevyjadril. Starosta Hrčka v rámci interpelácie dostal takéto čísla: rekonštrukcia fontány Družba stála 2 219 298 €, spevnené plochy 1 450 458 €, verejné osvetlenie a NN rozvody 1 012 038 €, prieskumy a projektová dokumentácia 72 331 €, PD Rekonštrukcia Fontány Družba 52 440 €. Celková suma za tieto práce je 4 806 565 €.

■ **Aké najvýznamnejšie práce zahŕňala obnova**

Fontána prešla komplexnou obnovou – po štyroch dekádach sa vyčistil Lipový kvet, pribudli nové trysky, debarierizovali sa pôvodné kaskádové bazény a zmodernizovala sa strojnôha. Po rekonštrukcii je fontána výrazne prevádzkovo úspornejšia, veľkou zmenou je tiež to, že po novom možno do nej bezpečne vstúpiť a schladíť sa. Zmodernizovalo sa

takisto osvetlenie, vymenili sa rozvody, na námestí pribudla zeleň.

■ **Ktoré práce boli najnáročnejšie aj z finančného hľadiska**

„Vždy sú náročnejšie rekonštrukčné práce v porovnaní s realizáciou 'na zelenej lúke' či novostavby. Je potrebné sa vysporiadať s existujúcim nevyhovujúcim technickým stavom, a zároveň zachovať hodnoty, ktoré sú vytvorené. Nie je celkom možné porovnať jednotlivé stavebné objekty medzi sebou, prvky verejného priestoru, ako sú osvetlenie, zeleň či chodníky,“ uviedla hovorkyňa MIB Michaela Pavelková. Najcitlivejšie sa podľa nej riešili veci súvisiace s fontánou, pred-

všetkým s výtvarným dielom Lipový kvet. Rovnako dôležité bolo technologické riešenie fontány, aby podávala požadovaný výkon a režim bol úspornejší, takisto detaily prevedenia jednotlivých bazénov, aby sa správne nastavilo kaskádovité prepádanie vody.

„Nemenej dôležitá a náročná bola i realizácia terazza. Nastaviť správnu 'receptúru' a technologický postup si vyžadoval testovanie a precíznosť v časovom prevedení. Možno menej náročné, ale s vysokým efektom pre možnosť užívania zelených plôch, bolo sprístupnenie vyvýšených záhonov formou odstránenia múrika a pozvoľného stúpania trávnik,“ doplnila hovorkyňa.

Lekáreň u Salvatora: cca 1,7 mil. €

V roku 2020 sa mesto stalo výhradným vlastníkom Adlerovho domu, kde lekáreň sídli, a začalo s rekonštrukciou priestorov. Obnovenú Lekáreň u Salvatora s historickým barokovým mobiliárom mesto (po)otvorilo koncom októbra tohto roku, po dlhých 28 rokoch.

■ **Financovanie:** Návrat lekárne Bratislavčanom financovalo mesto zo svojich zdrojov. Za odkúpenie historického mobiliára od súkromného zberateľa zaplatilo 990-tisíc €, stavebné a reštaurátorské práce vrátane projektov dokumentácie stáli 350-tisíc € a cca 370-tisíc € bola podľa znalca cena 50-percentného podielu v dome, ktorý mesto získalo zámenou za nebytový priestor na Panskej ul. 2 a predajom skeletu vodojemu v Devíne v podobnej hodnote.

■ **Aké najvýznamnejšie práce zahŕňala obnova**

Stavebno-technické práce v budove zahŕňali okrem iného odstránenie sekundárnych konštrukcií a priečok či sanáciu zvlhnutého múru a komplexnú výmenu infraštruktúry. Po ich ukončení nasledovala postupná montáž pôvodného historického mobiliára aj s vybavením. Inštalácia vzácného nábytku trvala niekoľko týždňov.

■ **Ktoré práce boli najnáročnejšie aj z finančného hľadiska**

Najväčšiu položku zo spomínanej sumy približne 350-tisíc eur predstavovali práce reštaurátorské práce. „Išlo najmä o reštaurovanie interiérových štúk, ktoré sa rekonštruovali kompletne na strope, ďalej o reštaurovanie štvorice stropných malieb, takisto sa zreštaurovala pôvodná dlažba, reštaurovať bolo potrebné aj luster,“ uviedol hovorca magistrátu Peter Bubla.

Michalská veža: 2,55 mil €

Generálna obnova Michalskej veže sa začala v lete 2021 a ukončili ju v decembri 2022. Po odstránení nedorobkov bola stavba definitívne skolaudovaná v júni tohto roku a koncom septembra sprístupnená pre verejnosť.

■ **Financovanie:** Sumu 579 500 € predstavovala dotácia z grantového programu Ministerstva kultúry SR Obnovme si svoj dom, zvyšok, teda 1,97 mil. € financovalo mesto zo svojho rozpočtu.

■ **Aké najvýznamnejšie práce zahŕňala obnova**

„Pamiatková obnova prebehla na von-

kajších a vnútorných omietkach, kamených prvkoch a portáloch, erbe, plastike Michala archanjela, veľkom zvone, odliata bola replika poškodeného malého zvona, obnovovali sa drevené trámové stropy, drevené a kamenné schodisko,“ upresnilo Múzeum mesta Bratislavy (MMB) s tým, že väčšina prác sa realizovala reštaurátorskými technikami. Úplne nová je podlahová krytina, nepôvodnú dlažbu zo 60. rokov vymenila materiálom historicky bližšia ručne opracovaná povalovka. Kompletne sa vymenila vnútorná infraštruktúra – vodovod, kanalizácia, elektroinštalácia, osvetlenie, doplnili požiarne technológie.

Po demontáži pôvodnej viac ako 150-ročnej medenej krytiny sa potvrdilo, že treba sanovať nahnité časti krovu a dreveného záklopu helmice a celú helmicu prekryť novou medenou krytinou – objavili sa mikropraskliny na záhyboch medi, ktoré pri opätovnej manipulácii začali praskať. V budúcnosti by to spôsobilo ďalšie zatekania krovu, preto pôvodnú krytinu dodatočne vymenili za novú medenú, vo výrobe zoxidovanú do tyrkysovej farby, aby nový vzhľad krytiny medenej farby nevyvolal zmenu mestskej panorámy.

■ **Ktoré práce boli najnáročnejšie aj z finančného hľadiska**

Podľa MMB bola veľmi špecifická samotná konštrukcia lešenia, postavená za plnej prevádzky Michalskej ulice na najmenšej novej ploche, všetok materiál sa transportoval po lešení a vstavanej šachte pre kladkostroj. „Z technického hľadiska išlo o svojské dielo, ktoré umožnilo technickému tímu a reštaurátorom pristúpiť priamo k soche Michala archanjela. Takmer ročný prenájom konštrukcie lešenia stál desiatky tisíc eur,“ informuje ďalej mestské múzeum. Reštaurátorskou výzvou bola obnova sochy Michala archanjela vzhľadom na rozsah jej poškodenia, tiež išlo o dielo prevyšujúce hodnotu 40-tisíc eur. Podobne nákladnou bolo odliatie repliky poškodeného menšieho zvona a reštaurovanie veľkého zvonu. Položkou s najvyššou cenou materiálu boli osobitne zoxidované medené plechy použité ako strešná krytina cibule a helmice veže. Objemovo sa najviac hodnoty prestavalo na obnove vápených omietok a úprave detailov fasády do barokovej podoby, realizovala sa celoplošná obnova vnútorných a vonkajších omietok. (ac)

Foto: Marián Dekan, ac, ms, TASR

Les naozaj nie je smetisko

BRATISLAVA

Mestské lesy v Bratislave pripomínajú, že les nie je smetisko, nie všetci ľudia to však pochopili.

Organizácia takto reaguje aj na nedávny prípad čiernej skládky odpadu v piatom stupni ochrany, keď niekto do lesa vyviezol azbestovú strešnú krytinu. Azbest pritom nie je hocijakým odpadom, ide o karcinogén, podľa legislatívy môžu s takýmto odpadom manipulovať iba odborne spôsobilé firmy. „Nezabúdajme na prírodu. Čokoľvek, čo v lese vyhodíme, má na prírodu a okolie negatívny účinok,“ odkazujú mestské lesy. (TASR)

Foto: shutterstock

Predaj a výkup kníh
ANTI KVARIÁT
Záhradnícka 20, Bratislava
0949 782 955
Pon - Pla 11:00 - 17:00
www.karpatskylovec.sk

Vidíme sa na klzisku Nivy od 2. decembra

Nájsť vianočnú rovnováhu

nivy® Vianoce

nivy.com

Mýtny domček už opravujú

STARÉ MESTO

Pokus o nekomerčný prenájom Mýtného domčeka v minulosti nevyšiel, a tak magistrát opäť hľadá záujemcov. Kým predtým sa mal o opravu objektu postarať vybraný nájomca na vlastné náklady, teraz do nej investuje mesto.

Práce na unikátnej budove, ktorú vyhodnotili ako technicky nespôsobilú, bežia naplno. Tabuľa pred vstupom informuje, čo všetko zahŕňajú: „Počas nasledujúcich týždňov bude prebiehať komplexná oprava domčeka, konštrukcii, povrchov (omietky, obklady, dlažby), okien, dverí, dažďových zvodov a ďalších súčastí stavby, aby mohol domček čo najlepšie slúžiť novému nájomcovi a nám všetkým.“ Obnova má byť ukončená do 31. decembra, vtedy by už mal byť jasný aj víťaz obchodnej verejnej súťaže. (ac)

Foto: ac

MINCE VÝKUP
0902 168 083
www.HORINKA.sk

**ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE**
oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h
ošetříme každého, kto nám zavolá
0905 662 407
STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

Na streche aj v novembri dozrievajú paradajky

Komunitná záhrada na streche Starej tržnice

STARÉ MESTO

„Ešte som nezažil oberať paradajky v novembri, ale stále nám dozrievajú. Tieto malé sú sladučké, ochutnajte,“ ponúka nás Marián Mazag z vlastnej úrody na streche Starej tržnice. Ale nielen to prekvapuje.

Komunitná záhrada na plochej streche tržnice funguje zatiaľ na skúšku, zemina je v plastových a textilných kvetináčoch, s klasickými vyvýšenými záhonmi sa ráta až po plánovanej rekonštrukcii strechy. Ale úroda je prekvapujúco bohatá. „To, čo vidíte, voláme experimentálna fáza zelenej strechy. Skúmame, ako sa rastlinám darí, zbierame skúsenosti z pestovania, keďže sú tu špecifické klimatické podmienky, napríklad v lete je extrémne horúco. Na rozdiel od iných záhradkárov začíname sadiť už vo februári, pričom viaceré rastliny majú dve sezóny. Teraz nám rastú najmä rôzne jesenné šaláty, ale napríklad i reďkovky, a to isté máme na jar,“ vysvetľuje Marián Mazag z Aliancie Stará tržnica.

Spolu s kolegom Marekom sa starajú o záhony v prednej časti záhrady, kde pestujú všetko možné, od spomínaných paradajok, papriek, šalátov cez jahody či cukety až po bataty a rôzne hlúboviny, vidíme i baklažán, fenikel... Tento rok sa vraj darilo aj

figovníkom, boli úplne obyspané plodmi. Ich záhony zároveň slúžia ako ukážka, keď zorganizujú exkurziu alebo workshop na „zelenú“ tému. Spolu so združením Škola permakultúry pripravovali i celodenný program pre verejnosť Permakultúra na streche, a to každý mesiac.

„Pri tejto téme sme ľudom vysvetľovali, že náš model viete veľmi jednoducho aplikovať na akejkoľvek plochej streche či na balkóne, ale napríklad aj vo vnútrobloku. Netreba rozsekať betón, ak chcete zeleň, stačia mobilné kvetináče,“ približuje Marián a pridáva tip: kvetináč za 30 či 40 eur plnohodnotne nahradí plastovú nádobu na maltu za 7 eur, stačí do nej navŕtať diery na drenážovanie a za rovnaký peniaz máte päť nádob namiesto jednej. Svoje záhony v komunitnej záhrade na streche tržnice majú okrem Mariána s Marekom asi desiat ďalších pestovateľov, väčšinou sú zo Starého

Viac ako zelená strecha

Komunitná záhrada na streche Starej tržnice vznikla na jar 2022 s cieľom posilniť funkciu budovy ako mestského centra. Namiesto pasívnej zelenej strechy tu nájdete priestor, ktorý spája pestovateľov, nadšencov i dobrovoľníkov. Pravidelne sa stretávajú, vymieňajú si svoje skúsenosti z pestovania vlastnej úrody, strecha žije.

s reďkovkami, potom ich vystriedal hrášok, nasledovali paradajky, cukety, koncom augusta stihli ďalšiu várku reďkoviek a teraz tam presadili zimné kapustoviny. „Čiže skladba sa v jednom roku zmenila až päťkrát. Okrem toho, v každom kvetináči máme dve, tri, niekedy aj štyri rôzne plodiny, ktoré pekne spolupracujú.“

Príroda prekvapila aj inak – v lete na zelenej streche lietalo množstvo rôzneho hmyzu, včely, osy či osičky, ale objavili sa i húsenice, ktoré sa pustili do kapusty, dokonca slimáky a lúčne koníky. „Na to, že sme v centre mesta, to bolo naozaj nečakané,“ spomína Marián.

Malá mestská farma na streche Starej tržnice, kde nechýba prívod vody, nariadenie ani kompost z vlastnej kompostárne, už druhú sezónu prináša radosť nadšencom záhradníčenia, Marián však zároveň pripomína iný dôležitý význam: zelená strecha je akoby prírodnou klimatizáciou, ochladzuje budovu zvonka i zvnútra, filtruje prach, predlžuje tiež životnosť tepelnej izolácie... Tých benefitov je veľa. Po rekonštrukcii celej plochy by podľa prepočtu odborníkov mala zadržať až 30-tisíc litrov vody. „To je približne osem minút najsilnejšej prírteže, počas ktorej by ani kvapka vody neodišla do kanalizácie, všetko by tu zostalo. V dnešných časoch privalových dažďov a pravidelne vytopených kanalizácií je to tiež veľmi silný efekt,“ uzatvára. (ac)

Foto: Marián Dekan
Viac foto na www.banoviny.sk

„Som prekvapený, koľko toho vypestujeme na malom kúsku zeme,“ hovorí Marián Mazag.

Pamiatkari vs. developer: Aký osud čaká hotel Kyjev s OD Prior?

Hotel Kyjev s OD Prior sú v pamiatkovej zóne mesta, pamiatkari však žiadajú pre oba objekty vyššiu ochranu.

STARÉ MESTO

Komplex v centre mesta, ktorý tvorí hotel Kyjev a obchodný dom Prior, chcú pamiatkari vyhlásiť za národnú kultúrnu pamiatku, podľa developera to však povedie k zastaveniu plánovanej rekonštrukcie. O spore má rozhodnúť ministerstvo kultúry.

„Polyfunkčný objekt sa stal architektonickou ikonou Bratislavy. Dôvodom vyhlásenia je ochrana jeho historickej, urbanistickej, architektonickej, výtvarnej,

umelecko-remeselnej a technickej hodnoty,“ skonštatoval Pamiatkový úrad SR na margo vydania svojho rozhodnutia z 26. mája, zatiaľ však nie je právoplatné. Pamiatkový úrad podotýka, že posudzovanie pamiatkových hodnôt OD Prior a hotela Kyjev a zvažovanie relevance vyhlásenia objektu za národnú kultúrnu pamiatku bolo v minulosti predmetom opakovaných polemík. A hoci pamiatkari v roku 2013 rozhodli, že objekt nebude vyhlásený za národnú

kultúrnu pamiatku (NKP), tému opätovne otvorili. Zmenu v rozhodnutí vysvetľujú aj tým, že odborné postulaty pamiatkovej starostlivosti nie sú nemenným monolitom. Na otázku, či Pamiatkový úrad nepovažuje za dostatočnú pamiatkovú ochranu objektu samotnú pamiatkovú zónu, v ktorej sa nachádza, podotýka, že vzhľadom na význam architektonického diela pokladá za adekvátnejšiu ochranu jeho významu práve jeho vyhlásenie za pamiatku. Pamiatková ochrana v rámci Pamiatkovej zóny Bratislava je podľa neho cieľená predovšetkým na ochranu exterierového vzhľadu objektov.

„Napriek prestavbám a čiastočne narušenému stavebno-technickému stavu OD Prior a hotela Kyjev sú v interieri zachované pamiatkové hodnotné prvky, ktoré je vhodné chrániť vyhlásením objektu za NKP,“ zdôrazňujú pamiatkari, ktorí odmietajú tvrdenie, že by vyhlásenie objektu za takúto pamiatku znemožnilo jeho obnovu. Developer, spoločnosť Lordship, však vníma zmenu pravidiel počas hry. Ich rozhodnutie podľa neho proces prípravy obnovy budovy zastavilo a pravdepodobne povedie k jej ďalšiemu chátraniu. Poukazuje pritom na projektovú dokumentáciu citlivej obnovy, ktorá vznikla po rokoch rokovani a zvažovaní rôznych stratégií, ktorá obnovuje pôvodnú funkciu hotela, a zároveň rešpektuje pravidlá ochrany pamiatkových hodnôt. Kladné stanoviská vydali všetky dotknuté orgány okrem Krajského pamiatkového úradu. Developer deklaruje, že cieľom je obnova budovy so zachovaním pôvodného vzhľadu, hmoty i kompozície, zároveň aj viacerých hodnotných pôvodných prvkov v interieri. „Bohužiaľ, nie je možné obnovu uskutočniť bez modernizácie štandardu zo 70. rokov, ktorý zďaleka nevyhovuje požiadavkám na prevádzku ubytovacích kapacít,“ podotýka spoločnosť, ktorá sa proti májovému rozhodnutiu pamiatkarov odvolala.

dobne povedie k jej ďalšiemu chátraniu. Poukazuje pritom na projektovú dokumentáciu citlivej obnovy, ktorá vznikla po rokoch rokovani a zvažovaní rôznych stratégií, ktorá obnovuje pôvodnú funkciu hotela, a zároveň rešpektuje pravidlá ochrany pamiatkových hodnôt. Kladné stanoviská vydali všetky dotknuté orgány okrem Krajského pamiatkového úradu. Developer deklaruje, že cieľom je obnova budovy so zachovaním pôvodného vzhľadu, hmoty i kompozície, zároveň aj viacerých hodnotných pôvodných prvkov v interieri. „Bohužiaľ, nie je možné obnovu uskutočniť bez modernizácie štandardu zo 70. rokov, ktorý zďaleka nevyhovuje požiadavkám na prevádzku ubytovacích kapacít,“ podotýka spoločnosť, ktorá sa proti májovému rozhodnutiu pamiatkarov odvolala.

revitalizáciu verejného priestoru v okolí. Hotel je zatvorený od roku 2011.

V interieri sa zachovali viaceré pamiatkové hodnotné prvky.

• V čase našej redakčnej uzávierky ministerstvo kultúry ako odvolací orgán ešte nerozhodlo o vyhlásení objektov za národnú kultúrnu pamiatku. (TASR, bn)

Foto: Marián Dekan, www.vtedy.tasr.sk

Hotel otvorili pred 50 rokmi

Hotel Kyjev od architekta Ivana Matušika otvorili vo februári 1973, stavba trvala takmer desať rokov. Budova vysoká 65 metrov s 19 podlažiami sa v danom čase považovala za architektonicky skvost a bola najvyššia v Starom Meste. Od roku 2004 ju vlastní spoločnosť Lordship, ktorá ubezpečuje, že chce zachovať nielen pôvodný vzhľad a objem vonkajšieho plášťa, ale aj viaceré hodnotné pôvodné prvky v interieri, a takisto funkciu budovy. V pláne má zároveň

K&R KON-RAD

DARČEKOVÉ KOŠE
podľa vašich predstáv

www.kon-rad.sk ☎ 02/ 32 333 000 - 010
✉ diviziapredaja@kon-rad.sk

Pri budovaní ihriska pomohli aj športovci

VAJNORY

V areáli Alviano vo Vajnoroch otvorili nové hokejbalové ihrisko. Pri jeho úprave pomohli aj športovci.

„Vždy ma poteší, keď sa nájde skupina nadšených ľudí, ktorí chcú niečo pre svoju komunitu, mesto alebo mestskú časť urobiť. Stalo sa tak aj v prípade hokejbalového ihriska, ktoré sme otvorili. Športovci zo Športového klubu Vajnory s podporou magistrátu a našej mestskej časti pomohli upraviť areál, ktorý nám dlhodobo pustol. Verím, že z neho vybudujú živé miesto nielen pre hokejbal, ale aj pre rôzne druhy športov a najmä pre prácu s mládežou,“ povedal starosta Michal Vlček.

Ťažiskom aktivít na novom ihrisku má byť najmä práca s mládežou. (ts)

Foto: MČ Vajnory

Oživenie spustnutého areálu Filiálky je o kúsok bližšie

NOVÉ MESTO

Zanedbaný priestor bývalej železničnej stanice Filiálka mnohí Bratislavčania obchádzajú oblúkom, keďže sa tu zvyknú pohybovať narkomani či rôzni asociáli, ktorí z viacerých zákutí urobili smetisko. Sľubov o premene tejto hanby mesta na príjemnú oddychovú zónu bolo v minulosti dosť – kedy sa naplnia?

O úpadku areálu, ktorý strpčuje život najmä obyvateľom v okolí, sa hovorí veľa rokov, mnohí ľudia už prestali veriť, že sa niečo zmení. Dôležitý posun však predsa len nastal vlni v júni, keď mestská časť uzavrela so Železnicami Slovenskej republiky (ŽSR) Memorandum o vzájomnej spolupráci pri riešení otázok súvisiacich s Filiálkou. Na základe memoranda vznikla aj zmluva, vďaka ktorej železnice prenajali samospráve pozemky medzi Kukučínovou a Račianskou ulicou za symbolické euro ročne na obdobie piatich rokov.

„Na prenajatých pozemkoch chce Nové Mesto vybudovať priestor, ktorý zlepši kvalitu života v štvrti a obyvateľom ponúkne rozmanité možnosti voľnočasových aktivít. K dispozícii bude dovtedy,

Na prenajatých pozemkoch od železníc chce mestská časť vytvoriť oddychovú zónu.

kým sa nezačne výstavba železničnej stanice Filiálka,“ potvrdila Jana Žjak z referátu komunikácie. Po uplynutí piatich rokov môže samospráva požiadať o ďalšie predĺženie nájmu na jeden rok, a to aj opakovane, až kým sa nespustia práce na obnove železničnej dopravy.

V rámci prvej etapy sa má vybudovať dočasný lineárny park Filiálka, konkrétne na území medzi Filiálkou a sídliskom Pri Mýte. Úlohou mestskej časti je zabezpečiť projektovú dokumentáciu, a následne i realizáciu parku. V akom štádiu je tento zámer? „V súčasnosti je vypracovaná architektonická štúdia, ktorá definuje komunitný

priestor pre obyvateľov na oddych a rekreáciu v zeleni. Tento dokument je predmetom diskusií a v schvaľovacom procese so ŽSR,“ uviedla Jana Žjak. (ac)

Foto: Matej Štrbák, vtedy.tasr.sk

Posledný vlak a potom úpadok

Vlaková stanica Bratislava - Filiálka vznikla v roku 1840 ako konšká železnica, v roku 1873 ju prestavali na parnú dopravu vlakov. Osobný vlak sem prišiel naposledy 1. júna 1985,

odvtedy začala upadať. Na dobovej foto s názvom Posledná para na našich železničiach vidíte vlak ťahaný parným rušňom, ktorý 17. októbra 1980 vyšiel na rozlúčkovú jazdu.

Poliklinika Bezručova rozšíri svoje služby a pribudne aj bezbariérový prístup

Keď sa minulý rok otvorili brány zrekonštruovanej polikliniky v krásnej historickej budove na Bezručovej ulici, potešil sa ne jeden obyvateľ Starého Mesta či Bratislavy. Moderné medicínske centrum za krátky čas navštívili tisícky pacientov a už sa avizuje jeho rozširovanie o ďalšie priestory a pracoviská. Priorita zostáva rovnaká. Nájst' na jednom mieste všetko potrebné, a to v najvyššej kvalite.

„Poliklinika Bezručova má za sebou úspešný štart, keď v nej rok a pol od jej otvorenia pôsobí už 28 lekárov v 16 špecializáciách a spolu sa staráme o takmer 20-tisíc dispenzarizovaných a kapítovaných pacientov,“ vysvetľuje prof. MUDr. Tibor Hlavatý, PhD., medicínsky riaditeľ Polikliniky Bezručova.

Spokojnosť vybavených pacientov, či tisícok ďalších, ktorí polikliniku navštívili kvôli konzultácii, potvrdzujú ich vysoké recenzné hodnotenia. Aj

to bol jeden z motorov pre ďalšie plánovanie jej rozvoja. Po novom by sa pacienti mali do budovy dostať jednoduchšie a nájst' by tu mali aj dôležité zobrazovacie služby.

„Poliklinika budúci rok plánuje ďalšie investície, a to predovšetkým do vybudovania bezbariérového prístupu do historickej budovy a rozšírenia služieb o Diagnostické centrum a nové operačné sály pre jednoduchú chirurgiu. Diagnostické centrum by tak doplnilo veľmi potrebné zobrazovacie služby pre našich pacientov, ako je röntgenová diagnostika, mamografie a ďalšie zobrazovacie metódy. Pacienti tak nájdu na jednom mieste všetky potrebné zdravotné služby v najvyššom štandarde,“ dodáva profesor Hlavatý. ■

Zažite pravú liptovskú zimu ako z rozprávky

Užijete si nekonečné zimné radovánky pre celú rodinu na jednom mieste.

pový výstroj, ba aj sánky či boby vám s radosťou požičajú v SMILE CENTER. A ak sa predsa len rozhodnete priniesť si ten svoj, radi vám na ňom urobia kompletný servis.

Rozprávkové sviatky bez starostí

Vianočné sviatky sú síce najkrajším obdobím roka, no ich príprava môže byť trochu náročná. Zhony v obchodoch, veľké nákupy potravín, nekonečné varenie a pečenie... Čo keby ste Vianoce prežili trochu netradične – mimo domova? Dajte šancu výnimočným sviatočným zážitkom v nádhernom prostredí v srdci Liptova – v Demänová Rezort. V obľúbenom rodinnom rezorte na vás bude čakať vianočná atmosféra, vyzdobený stromček, tradičná štedrá večera a veselé zážitky na snehu v cene pobytu.

Silvester vo veľkolepých priestoroch

Ak sa radíte k ľuďom, ktorí riešia Silvester na poslednú chvíľu a ešte nemáte plány, nezúfajte. Demänová Rezort vás pozýva prežiť Silvester, na aký nezapadnete! Úžasné nové priestory, novootvorený cocktail bar Panorama s nádherným výhľadom a exotická indická reštaurácia Safran – to všetko zabezpečí dokonalú veľkolepú atmosféru. Hudobný hosť večera Robo Opatovský, moderátorka Katarína „Becca“ Balážiová, hravý rock od Dip Band, skvostné silvestrovské menu a bombastický ohňostroj... máte sa na čo tešiť. Bude to jednoducho skvelá noc! ■

Viac na demanovarezort.sk

Utečte na chvíľku z každodennej reality na rozprávkovo zasnežený Liptov. Zimné športy, nekonečná zábava na snehu od rána do večera a majestátne biele kopce všade naokolo – Liptov v zimnom šate má skutočne obrovské čaro!

Chystáte sa na zimnú dovolenku s deťmi, no odrádzajú vás vysoké ceny, problémy s každodenným dochádzaním na svah či s parkovaním? Tak to ste ešte nevyskúšali čaro SKI IN & SKI OUT ubytovania! Rozprávkový komfort apartmánov priamo na svahu si viete užiť aj v Demänová Rezort.

tak jedinečné okamihy a šťastie z prvých oblúkov na svahu spoločne.

A aby ste si nemuseli so sebou brať polovicu pivnice, na všetky zimné aktivity vám v rezorte poskytnú aj vybavenie. Lyžiarsky, snowboardový, skial-

Z posteľe rovno na svah

Predstavte si, že máte svah rovno pod oknami. Nemusíte kráčať v lyžiarkach na kopec kilometer ďaleko, nieš' celý výstroj, čakať v kolónach, platiť drahé parkovné... V Demänová Rezort sa jednoducho zobudíte, skočíte do lyžiariok a na svahu ste aj s celou rodinou hop-šup! Znie to ako rozprávka, však?

V Demänová Rezort naozaj stačí zaparkovať a už nič iné neriešiť. Priamo v areáli môžete lyžovať, bežkovať, skialpovať, korčuľovať sa na ľade či užívať si zábavu na sánkach alebo snowtubingových kolesách. Nezabudnite však ani na relax vo wellnesse či na masáž, aby ste z lyžiarskej dovolenky neodchádzali so svalovicou.

Prvá lyžovačka s deťmi na jednotku

Chcete svoje deti viesť k zimným športom už od malička? Náš tip - vezmite ich na prvú lyžovačku do SKI Centra priamo v Demänová Rezort. Vďaka šikovným inštruktorm, bezpečnej jazdovke a detskému vleku bude pre nich učenie hračka. Zazijete

Objavte čaro SKI IN & SKI OUT apartmánov.

TIPY NA DARČEKY

Darujte ligotavý kúsok šťastia z iZlato

Čo keby ste tento rok darovali vašim blízkym na Vianoce kúsok šťastia? Presne tak označujú v iZlato svoje zlaté a diamantové šperky. „Potešte svojich najmilších ligotavým darčekom v podobe diamantovej súpravy, ako je na obrázku, alebo zlatým šperkom, ktorý im zostane navždy. Najkrajšie darčeky nájdete na www.iZlato.sk, kde na vás čakajú skvelé zľavy, alebo v kamených predajniach iZlato Forever v Eurovea 2 a iZlato Jewelry v Tower 115. Sami sa tak presvedčíte, že v iZlato majú kúsok šťastia pre každého. ■

Navštívte nás:

iZlato Forever – Eurovea 2, Pribinova 36, Bratislava
Tel. č.: 0944 037 152,
e-mail: eurovea@izlato.sk
iZlato Jewelry – Tower 115, Pribinova 25, Bratislava
Tel. č.: 02/ 20 864 400,
e-mail: tower115@izlato.sk

Šťastné, veselé, espressové!

Darujte (si) pod vianočný stromček pákový espresso kávovar Orava ES-300, je to majster na prípravu excelentného espressa aj ľahučkého kapučína. Káve skutočne rozumie a je stvorený tak, aby pri príprave espressa zohľadnil všetky faktory pre dokonalý výsledok – má tlak 15 barov, ľahko vyberateľnú 1,6-litrovú nádobu na vodu pre čerstvosť tekutiny a páku na vloženie zomletej odrody kvalitnej kávy, rovnako ako profesionálne kávovary. Na espresse vyčaruje zlatistú krémovú penu, ktorá mu dodáva bohatú chuť a podmanivú arómu. Vďaka

speňovacej tryske hravo pripraví aj gurmánske kapučíno. Šálky na kávu vám predhreje. OMC: 79 €.

www.orava.eu

Knižka, ktorou potešíte každého

Legenda popu. Fenómén, ktorý ovplyvnil českú a slovenskú hudobnú scénu. To bol a je ELÁN. A toto je prvá exkluzívna publikácia o jedinečnej skupine. Vyjdite s nimi na veľké pódia a prežite slávu ELÁNU na vlastnej koži. Krok za krokom budete odkrývať jeho históriu, ktorú doplnia množstvo vzácných fotografií. Čaká vás nezabudnuteľná jazda osobným svetom Joža, Jana a Vaša, pričom do backstagu vás preniesú aj málo známe či doteraz nezverejnené fakty a komentáre ich najbližších spolupracovníkov. Vďaka nim si vytvoríte kompletný obraz o rockovom veľikánovi našej hudobnej scény. Lebo ELÁN je večný. ■

Darujte kúsok zdravia

Vianočné balíčky: užitočné drobnosti z Nektárne, ajurvédскеj lekárne. Balíček pre imunitu či gurmánov s domácimi produktami, ako prepustené maslo ghee, arašidové maslo, jablkové čatni. ■

Stačí si len vybrať na www.rajzdravia.sk

RAJ zdravia si vyberiete darčeky, ktoré potešia raz pod stromčekom a druhý raz pri použití. Darčkové poukážky: služba, zážitok, kúsok zdravia. Darujte čistú myseľ, upokojujúcu masáž hlavy Shiro Abhyanga a relaxačný lifting tváre Mukha Abhyanga. Alebo vianočný relax, antistresovú masáž a pobyt v SPA Kneippov raj so 4 druhmi sáun, vírivkou a ľadopádcom.

Pestrý vianočný program si môžeme užiť až do Silvestra

BRATISLAVA

Zimné a vianočné trhy, vyzdobená električka či adventné koncerty, to všetko si môžeme užiť počas celého adventu až do konca roka. Organizácia Bratislava Tourist Board pre vás pripravila podrobný prehľad vianočného programu v našom meste, z ktorého sme vybrali viacero lákavých podujatí.

* **Zimný Tyršák** už tradične ponúka dobré jedlo a pitie. Overené gastro značky z letného konceptu pripravili pre vás špeciálnu predvianočnú ponuku. Ochutnať môžete výnimočnú cigánsku alebo kačacie tacos, nechýba pestrý výber vareného vína, ovocných vín, vianočného punču či horúcich miešaných drinkov.

Kedy: 15. novembra – 19. decembra (predbežne), všedné dni 16. h – 22. h, víkendy 12. h – 22. h

* **Bratislavské Vianoce** sa minulý piatok vrátili na Hlavné, Františkánske aj Hviezdoslavovo námestie. Nájdete tu viac ako stovku stánkov s občerstvením a vianočným sortimentom. Okrem rôznych vianočných dobrôt je pripravený aj bohatý kultúrny program na Františkánskom námestí a v koncertnej sieni Klarisky či Vianočný les a Prívetivá zóna na Primaciálnom námestí.

Kedy: 24. novembra – 31. decembra (s prestávkou počas sviatkov 24. – 26. decembra), denne 10. h – 22. h

* **Stredoveké remeselné trhy** s atmosférou 14. storočia zažijete na nádvorí Bratislavského hradu. Brašnár, hrnčiar, tokár, minciar, pisár a ďalší vám ukážu svoje remeslo, ako aj lokálne výrobky ich ručnej práce. Zážitok dotvorí stredoveká kuchyňa – budete môcť ochutnať tradičné polievky či koláče. Na najmenších čaká stánok „alchymistu“ s nápojmi, pre dospelých je pripravené víno podľa starých receptúr.

Kedy: 24. novembra – 17. decembra každý piatok až nedeľu, piatok 12. h – 19. h, víkendy 10. h – 19. h

* **Vianočná električka** začne opäť jazdiť - môžete sa ňou zadarmo len tak previezť celým okruhom, alebo sa dopraviť na nábrežie. Aká bude tohtoročná výzdoba? Príďte sa pozrieť, trasa sa začína na zastávke Jesenského.

Kedy: 6. decembra – 6. januára v 30-minútovom intervale

* **Zimný Urban Market** pozýva na kurátorskú predajňu prehliadku lokálnej nezávislej módy, dizajnu a umeleckej tvorby spojenú s pestrým programom. Nájdete ho v unikátnych priestoroch historickej budovy bývalej banky na Štúrovej 5, v ktorej sa medzi hrubými múrmi skrýval ne jeden poklad, preto je témou edície Poklad. Vstup je voľný.

Kedy: 8. – 12. decembra, piatok 16. h – 20. h, sobota 10. h – 20. h, nedeľa 10. h – 18. h

* **Zimný Dobrý trh** otvorí nielen dvere krásneho starého Lýcea, ale prepojí na zimnom festivale aj susedov z okolia. Heslom tohtoročnej edície trhu je „Posledný nech zažne“, takže svetielkam, rozhovorom, smiechu a sviatočnej atmosfére sa nevyhnete.

Kedy: 9. decembra, 11. h – 19. h

* **Zimný trh v ZOO** ponúkne okrem potešenia zo zvieratiek aj zaujímavý program a možnosť kúpiť netradičné darčeky. Nenechajte si ujsť špeciálne komentované krmenia zvierat, zastavte sa v stánku s vianočnými darčekom, inšpirujte sa v tvorivých dielničkách s rodinou či s priateľmi. Vstupné je v cene lístka do ZOO.

Kedy: 9. decembra, 11. h – 15. h

* **Vianočný SAShE v Tržnici Nivy** prinesie množstvo nápadov na darčeky či zútulnenie domova. Lokálni predajcovia ponúknu kvalitnú módu pre deti i dospelých, originálnu bižutériu, prírodnú kozmetiku, kúpiť si budete môcť aj štýlové doplnky do domácnosti, podnetné hračky či pochutiny. Vstup je zadarmo.

Kedy: 15. – 20. decembra, piatok a sobota 10. h – 20. h, nedeľa 10. h – 19. h, pondelok a utorok 11. h – 20. h, streda 11. h – 18. h

* **Vianočná tržnica** pozýva na týždeň lokálneho umenia, kníh a dobrôt. Pod jednou strechou v budove Starej tržnice budete môcť nakúpiť originálne darčeky pre svojich blízkych, a zároveň tak podporiť lokálne značky, malé i väčšie vydavateľstvá, remeselných výrobcov a umelcov. Okrem nákupov je pripravený pestrý program pre deti i dospelých.

Kedy: 17. – 22. decembra, všedné dni 12. – 20. h, v nedeľu 10. h – 20. h

Ďalšie informácie nájdete na www.visit.bratislava.com a www.bratislavskévianoce.sk (bn)

Vianoce nájdete aj mimo centra

BRATISLAVA

Atmosféru Vianoc zažijete nielen v centre mesta, ale aj v mestských častiach.

Vianočné trhy s kultúrnym programom organizujú v Devínskej Novej Vsi, Dúbravke, Lamači, Petržalke aj Rusovciach. Čunovo pozýva na punč pod jedličkou, Rača na vianočný koncert, vo Vrakuni zažijete predvianočný Festival ručnej tvorby, v Karlovej Vsi a v Záhorskej Bystrici sa bude rozsvetovať adventný veniec. Mikulášsky program na vás čaká v Jarovciach, Vajnorochoch, Ružinove, Podunajských Biskupiciach, Devíne aj v Novom Meste. Staré Mesto pripravilo na Hviezdoslavovom námestí Rodinnú zónu, ktorá je bezpečným a kreatívnym miestom pre všetky rodiny s deťmi. (ts)

Foto: bn

Viac článkov zo života v Bratislave nájdete na

www.banoviny.sk

a aj na Facebooku www.facebook.com/banoviny

Rozžiarte svoju kuchyňu s výrobkami

lät HOME

ZBIERAJTE NÁLEPKY A ZÍSKAJTE PRÉMIOVÝ RIAD LÄTT

Od 18. 9. 2023 do 31. 1. 2024 získate za každých 10 eur hodnoty nákupu jednu nálepku. Za nazbierané nálepky si môžete vybrať z ponuky prémiových produktov Lätt.

Exkluzívne v Terne!

Terne

Nášťaste blízko, nášťaste výhodne!

Pohľad z veže aj nová hra

BRATISLAVA

Do programu Bratislavských Vianoc sa zapojili viaceré mestské a partnerské organizácie.

Napríklad Múzeum mesta Bratislavy pozýva užiť si pohľad na vianočnú Bratislavu z veže Starej radnice, Galéria mesta Bratislavy pripravila predvianočný workshop linorytu, Mestský ústav ochrany pamiatok medzinárodný filmový festival o archeológii a mestská knižnica Spolupatričný večierok. Mestské Divadlo P. O. Hviezdoslava uviedlo pred pár dňami novú hru Pozsony Dance Club. (ts)

Vianočná pošta

BRATISLAVA

Najneskôr do 15. decembra môžu deti poslať svoje želania Ježiškovi. Na obálku listu stačí napísať adresu Ježiško 999 99.

Spoločne s listami možno poslať aj kresby, tie však musia byť na samostatnom hárku papiera. Odborná porota zo všetkých kresieb vyberie tú najkrajšiu, ktorá sa stane námetom budúročnej vianočnej známky. Spolu s odpoveďou od Ježiška dostanú deti aj milý rozprávkový darček. (ts)

DECEMBER V MESTE

BRATISLAVA

Ponúkame vám tipy na viacero podujatí, ktoré vám i vašim deťom spestria sviatočné dni príjemným zážitkom. Informácie o ďalších pri-

Klzsisko Nivy

2. decembra –
31. januára

Nájdite vianočnú rovnováhu na Nivách. Už 2. decembra sa na vonkajšom átriu otvára klzsisko zo syntetického ľadu, kde môžete korčuľovať každý deň okrem sviatkov od 12. h do 20. h a v nedeľu do 18. h. Každú sobotu až do Vianoc sa môžete navyše tešiť na vianočný program. Korčuľovanie na Nivách je zadarmo, požičovňa či brúsenie korčúľ za poplatok. S apkou Ahoj Nivy! môžete za brúsenie korčúľ ušetriť. Viac na www.nivy.com.

Remeselníci a cechy v novovekom Prešporoku

1872. Nebol to však koniec remeselníkov, ktorí ojedinele pôsobia v Bratislave dodnes. Prednáška historika Vladimíra Segeša sa začína o 18. h. Viac na www.visitbratislava.com

bežne uverejňujeme na webe www.banoviny.sk.

Program sa môže v priebehu mesiaca zmeniť, pred návštevou si ho preverte na webovej stránke, ktorú uvádzame pri každej akcii. (bn)

Foto: archív

Vyberte si zážitok na víkend aj všedný deň

Premeny klmy v Bratislave

8. decembra

O tom, či zostanú tuhé zimy len v spomienkach starších Bratislavčanov alebo súčasťou historických dokumentov porozpráva klimatológ a literárny teoretik Pavol Matejovič v Starej radnici od 17. h. Viac na www.muzeumb Bratislava.sk

MAKRO: Od richtára po primátora

9. decembra

Na komentovanej prehliadke v expozícii dejín mesta nazriete do autentických priestorov, ktoré kedysi používala mestská rada. Dozviť sa o richtároch, o tom, ako sa riešili spory medzi obyvateľstvom, o práci mestských radných a iných zamestnancoch, ale aj o tom, ako prebiehali voľby. Podujatie v Starej radnici sa začína o 14. h. Viac na www.muzeumb Bratislava.sk

Ludské skrýše

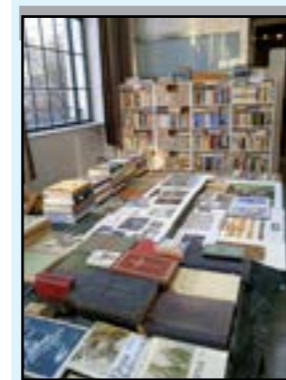
do 13. januára

Mladá výtvarníčka z Nitry Monika Zimová prezentuje svoju tvorbu v galérii Národnej banky Slovenska. Jej krajinky nesú posolstvo tajomna skrytého v prírode a domoch, spojenie sa s radosťou z objavovania nových miest a nájdenia svojej pokojnej skrýše. Romanticky poňaté impresionisticko-naivné obrazy zobrazujú najmä severské prostredie a príznačné drevené domy. Viac na www.borealart.net

Miroslav Donutil: Na kus reči

13. decembra

Ak milujete dobrý český humor, nenechajte si ujsť skutočnú lahôdku! Populárny český zabávač a herec Miroslav Donutil predstaví v Stredisku kultúry v Novom Meste jednu zo svojich one man show, ktoré majú vždy veľký úspech. Tentoraz to bude program Na kus reči, začiatok je o 19. h. Viac na www.skvajnorska.sk

Bratislavská knižná burza

každú sobotu

V Starej tržnici môžete v sobotu zájsť na najväčšiu knižnú burzu na Slovensku, ktorá spravádza pravidelný potravinový Trh-Piac-Markt. Táto jedinečná akcia sa koná vždy od 9. h do 15. h na poschodí tržnice. Nájdete tu najmä knihy, ale popri nich sa určite objavia aj grafiky, gramoplatne, pohľadnice, časopisy, CD-čka, komiksy a plagáty, známky, mince a iné zberateľské predmety. Vstup je voľný. Viac na www.staratrznica.sk

Silvestrovský koncert

30. – 31. decembra

Slávnostný Silvestrovský koncert v Redute Slovenskej filharmonie s tónmi zo slávnych operiet sa uskutoční 30. decembra o 19. h a 31. decembra o 16. h. Operetné gala s dielami: Johanna Straussa ml., Emmericha Kálmána, Franza Lehára, Mikuláša Schneidera Trnavského, Gejzu Dusíka a Karola Elberta. Viac na www.filharmonia.sk

Maľované križovatky celkom nevyšli, mesto ich opraví

STARÉ MESTO

Prekvapenie aj kritiku mnohých Bratislavčanov vyvolal farebný priestor ohradený stĺpkami na Mudroňovej i Vazovovej ulici. Mesto ho vytvorilo pre väčšiu bezpečnosť školákov, ktorí sa tam môžu aj hrať, teraz otvorene priznáva, že projekt musí dopracovať.

Asfaltové maľby spolu s osadením mobiliára v priestore križovatky mali spraviť cestu do školy zábavnejšou, a zároveň bezpečnejšou pre tých žiakov, ktorí chodia do školy pešo alebo MHD. Na dopravné zmeny konkrétne na Mudroňovej ulici sa však sťažovali viacerí rodičia, ktorí vozia deti na vyučovanie autom – cik-cak čiaru priamo oproti ZŠ Mudronka umožňujú zastaviť len dvom vozidlám. Iní nechápali, prečo sa majú deti hrať na rušnej hlavnej ceste, keď má škola

Maľovanú plochu na Mudroňovej ľudia väčšinou obchádzajú, málokoho napadne posedieť si na kamennej lavičke.

verejne prístupné veľké športovisko, a hneď za plotom aj ihrisko.

Magistrát ubezpečuje, že všetky zmeny konzultoval s ľuďmi z okolia, učiteľmi, rodičmi i samotnými žiakmi, teraz však uznáva, že zámer celkom nevyšiel. „Dočasné riešenie na zlep-

šenie bezpečnosti detí pred školou sme komunikovali s rodičmi od začiatku, aktuálne riešime jeho úpravy na základe spätnej väzby od školy, rodičov aj obyvateľov v okolí a pracujeme na možných variantoch. Okrem bezpečnosti majú zlepšiť aj dopravnú obsluhu v území,

teda možnosť zastaviť, vyložiť alebo počkať na dieťa pri škole,“ informoval náš hovorca Peter Bubl. Rovnako má mesto v pláne výraznejšie dopracovať riešenie na Vazovovej ulici, v ktorom takisto zohľadní doterajšie skúsenosti. (ac)

Foto: ac

Sídliisko je opäť zelenšie

PETRŽALKA

Petržalská samospráva začala v polovici novembra s výsadbou 129 listnatých a ihličnatých stromov i krov v dvanástich vytýpaných lokalitách.

„Dreviny sme vybrali s prihliadnutím na ich druh, priestorové vlastnosti územia, vlastnícke vzťahy, vedenia inžinierskych sietí a ich ochranné pásma,“ vysvetlil vedúci referátu zelene Adrián Ševeček. Najpočetnejšiu skupinu tvoria odrody javora (42 kusov), k menej početným druhom patria lipy, ambrovníky, jarabiny, jasene, smrek, ako aj okrasné višne a ginko. Ulice skrášli takisto vavrínovec. K najnovším prírastkom sa zaradilo desať javorov mliečnych vysadených na zelenej lúke pri Technopole, stromy prirubnú aj v areáloch škôl Dudova a Lachova a v ďalších lokalitách. (ts)

www.KAMENARSTVO-ANDRASSY.sk
0905 320 476, ZNIŽENIE CIEN AŽ O 30%

od 1 650 € od 2 050 €

ZADARMO: 30 písmen, doplnky do 70 €, doprava do 100 km

AKCIA: zľava 15%, pre dôchodcov 20%

KONTAKT: Šancová 112 (budova tržnice), Bratislava 0918 504 385

Kristína Procházková: Láska v hrncoch
Držite v rukách knihu, ktorá vás skutočne naučí variť. Chutne, lahodne, voňavo, krásne a najmä... s láskou. Nezáleží na tom, či ste začiatočník, alebo máte „odvarené“ roky. Na receptoch v tejto knihe si pochutí mäsozravec aj vegán. Vyčarujte vo svojej kuchyni krásne okamihy, aké kedysi chutným jedlom vytvárali vaši rodičia či prarodičia. Varenie a pečenie nie je iba o receptoch, chutiach a vôňach, ale aj o spomienkach a počíte domova.

Jana Pronská: Súboj s láskou
Prvá dáma slovenskej historickej románci Jana Pronská si svojou jedinečnou tvorbou už pred rokmi získala priazeň slovenských čitateľiek. V najnovšom, dvadsiatom piatom románe s názvom Súboj s láskou, inšpirovanom skutočnými udalosťami z našej histórie, vás zavedie na tajomný, povestami opradený hrad Bystrica, na ktorom sa odohráva nezabudnuteľný príbeh o láske, zrade a pomste.

Kráľovná Alžbeta II. a jej rodina
Počas sedemdesiatich rokov bola kráľovná Alžbeta II. milovaná a obdivovaná britskou verejnosťou. Spoločenstvom národov, hlavami štátov i občanmi z celého sveta. Po svojom skorom nástupe na trón vo veku 27 rokov celý život oddane slúžila verejnosti a štátu. Táto veľkolepá obrazová publikácia oslavuje jej život prostredníctvom fotografií a profilov a poskytuje čitateľovi jedinečný pohľad na členov najznámejšej kráľovskej rodiny na svete.

Sarah Addison Allen: Čarovná záhrada
Waverleyovci boli odjakživa zvláštna rodina, obdarená nezvyčajnými schopnosťami. Dokonca aj ich záhrada má čudnú povest, preslávila sa jablňou, ktorá rodi prorocké ovocie, a kvetmi so zvláštnymi účinkami. Vychyrená kuchárka Claire Waverleyová z nich pripravuje jedlá. Od mužov si drží odstup, tak veľmi sa bojí sklamaní.

Daniel Silva: Zberateľ
Ráno po každoročnom slávnostnom večierku Benátskej pamiatkovej spoločnosti Gabriel Allon vojde do obľúbenej kaviarne na ostrove Murano, kde už naňho čaká veliteľ Umeleckého komanda generál Cesare Ferrari. Vo vile zavraždeného juhoafrického lodiarja v Amalfi čakal karabinierev prekvapivý objav: tajný trezor s prázdny rámom s rozmermi zodpovedajúcimi najväčšiemu zmiznutému obrazu na svete.

KNIHY, KTORÝMI ŽIJETE

Tip od Dušany

BRATISLAVA

Na 150 kontajneroch pribudnú reliéfne štítky v Braillovom písme. Nevidiacim a slabozrakým pomôžu triediť odpad.

Spoločnosť OLO k tomuto kroku pristúpila na základe podnetu od nevidiacej Bratislavčanky Dušany. „Človek, ktorý vidí, zoberie plastový obal a vyhodí ho do žltej nádoby. Nevidiaci aj niektorí slabozrakí musia najskôr zistiť, ktorá nádoba je žltá, teda na plast. Štítky s piktogramami a nápismi v Braillovom písme a reliéfnej latinke nám pomôžu nielen správne a hygienicky triediť, ale posilnia i našu samostatnosť a sebadôveru,“ uviedla. (ts)

Biodpad vám už neodvezú

BRATISLAVA

Spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu ukončila 1. decembra odvoz biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad.

Pripomína zároveň, že tento druh odpadu je možné odovzdávať celoročne, a to v zbernom dvore OLO na Starej Ivanskej ceste. Otvorený je od pondelka do soboty od 8.00 do 18.00 h. (TASR)

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLVAVRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
021 6542 2387

Viac článkov zo života v Bratislave nájdete na

www.banoviny.sk

a aj na Facebooku
www.facebook.com/banoviny

Pestrý mix chutí a k nemu minikurz taliančiny

Bedeker gurmána

RUŽINOV

Nedajte sa pomýliť názvom Como Cafe, okrem skvelej kávačky si v tomto bistre v novej časti obchodného centra Eurovea vychutnáte rôzne špeciality talianskej kuchyne. Južanské chute sme testovali vo viacerých podobách i kombináciách, a zároveň sa ich snažili prepájať s originálnymi názvami, pod ktorými nám ich ponúkli. Ale porozumeli sme si.

V bistre, ktoré nájdete priamo pod našim prvým mrakodrapom, sme vyskúšali všetko možné, predjedlo, polievku, šalát i rôzne cestoviny, nevynechali sme ani tradičné rizoto. Rátajte s tým, že ceny sú vyššie, ale pri takmer každom jedle sme uznali, že gurmánsky zážitok za to stál. Ak tunajší majstri kuchári tvrdia, že talianske chute vyladili do detailu, môžeme potvrdiť, že sa o to naozaj snažia.

Predjedlo *Mozzarella di Bufala* (9,90 €) nás zlákalo najmä na marinované avokádo, ale aj ďalšie ingrediencie boli chutné. Čerstvé listky rukoly v šaláte výborne ochutil bazalkovo-kaparový dressing, potešila i mozzarella z byvolieho mlieka, bola svieža a vláčna, rovnako tmavoľalové olivy kalamata a domáce polosušené paradajky... plus to dobré avokádo. Bolo to skvelé predjedlo s plnými harmonickými chuťami.

Ďalšou voľbou bol *César šalát* (10,90 €), v ktorom nechýbali všetky podstatné súčasti: na listoch chrumkavého rímskeho šalátika sme mali varené vajíčko, pečenú pancettu, syr grana padano, aj tenké opečené chlebové čipsy a grilované krevety. V ponuke majú i druhú verziu šalátu, v ňom sú namiesto kreviet grilované

Bistro nájdete v novej časti Eurovea.

kuracie prsia. Trošku prekážala nevyraznosť ančovičkového dresingu, chýbala nám charakteristická kyslosť, ale inak fajn.

Podľa opisu v jedálnom lístku nám *Paradajková krémová polievka* (5,90 €) nekyslosť, ale inak fajn. Podľa opisu v jedálnom lístku nám *Paradajková krémová polievka* (5,90 €) nekyslosť, ale inak fajn.

Ak hľadáte kvalitné a nápadité cestoviny s netradičnou chuťou, ktoré vám nevedia ponúknuť v bežnej talianskej reštaurácii na Slovensku, určite vyskúšajte *Ravioli con prosciutto crudo e ricotta* (14,90 €). Domáce špenátové ravioli plnené surovou šunkou prosciutto crudo a jemným krémovým syrom

César šalát

Papardelle

Rizoto

Špenátové ravioli

Makaróny

O to viac potešilo *Risotto Pollo e funghi* (13,70 €).

Delikátne krémové rizoto

s plátkami výborne ochuteného mäsa z kuracích prs v parmezánovej kruste a hnedými hubami portobello nám pripravilo príjemný zážitok. Pestrý chuťový mix obohatila zelená špargľa, sušené paradajky, a najmä gorgonzola, zrejúcí syr s modrou plesňou, ktorá dodala špeciálne správnu pikantnosť aj arómu.

Vychutnali sme si takisto *Maccheroni con petto di pollo* (12,90 €). Cestoviny uvarené dokonale po taliansky, kuracie prsia chutné a šťavnaté, potešilo nás i to, že nielen mäsko, ale aj syra ricotta sme mali na tanieri veľa a všetky chute vrátane cherry paradajok, baby špenátu a smotany spolu pekne ladili. Toto chutné jedlo si rovnako zaslúži pochvalu.

(bn)

Foto: Marián Dekan

Naše hodnotenie: ★★★★★
Maximum: 5 hviezdíček
Reštaurácia nebola o návšteve informovaná, Konzumáciu si redakcia platila sama.

Najviac vás zaujalo na našom webe banoviny.sk

Bratislavské
Noviny.sk
www.facebook.sk/banoviny

Dopravný podnik nasadzuje do premávky na linku 71 nový megatrolejbus

Vojtech: Zbytočné, lebo ani klasické neboli naplno využité.

Tatiana: Ako budú jazdiť v bratislavských uliciach?

Mili: Najprv ich v Bratislave testovali, že ako to pôjde, a teraz dali do prevádzky.

Carl: Až na to, že tie testy reálne nedopadli dobre. Tu ide o zhoršenie verejnej dopravy a zrušenie liniek na Dolné Hony...

Stefan: Megatrolejbus...? Podľa odbornej literatúry či podľa zákonov je to dvojkľbový či trojkľbový trolejbus. Výraz „mega“ je iba Vallova sebareklama! Kľbová trolejbusová linka čísla 71 mala isté kapacitné problémy akurát v rannej špičke, a to v úseku Hraničná – Hlavná stanica. Tie problémy trvali ráno cca v čase 7:15 - 8:30. Tieto problémy sa dali hrať, a hlavne lacno vyriešiť tak, keby nedávno zrušenú, iba v špičkách a v trase Hlavná stanica – Slovnaft jazdia autobusovú linku 74 odklonili z trasy Trnavské mýto – Zimný štadión – Bajkalská na trasu Trnavské mýto – Miletičova – Prievozská – Bajkalská. Tak by sa okrem ušetrených financií za nové trolejbusy ušetrila aj jedna petícia na záchranu linky 74!

A bude opäť petícia, tentokrát od nespokojných občanov Dolných honov! Dôvody? Podľa plánov... na Dolné hony bude premávať jediná trolejbusová linka, a to linka čísla 71. Ak totiž tieto kapacitné trolejbusy majú byť dobre vyťažené celý deň, tak budú musieť mať 6-minútový interval za súčasného zrušenia linky 72! Podľa kuloáru sú v hre tieto možnosti:

- Linka 72 do centra v celej trase zanikne bez náhrady, na ten smer budú z Dolných honov prestupy na linku 42!
- Linka 72 sa skrúti na trasu Rajska – Cintorín, tam bude prestup.
- Linka 72 bude iba v trase Rajska - Hraničná.

Foto: ms

Staré Mesto zdokumentovalo stav všetkých 270 ulíc, chce ich postupne opraviť

Jorgos: Milé, ono sa to aj všeobecne očakáva. Aj preto platíme dane.

Martin: Bohužiaľ, veľa ulíc je v takom žalostnom stave, že by sa toto dokumentovanie muselo robiť každý rok... Bez výraznejších investícií to proste nepôjde. Plátanie ciest v havarijnom stave dlhodobo nefunguje.

Vojto: Za našich čias chodil (v noci!) traktor s asfaltom postupne po všetkých uliciach a plátal diery aj bez „zdokumentovania“.

Michaela: Pol roka trvalo, kým prišli opraviť mnou nahlásený veľký výtlk.

Agnes: Mohli by aj dlažbu na Poštovej ulici, kde som si pri páde zlomila ramennú kosť. Celé leto v ortéze, v bolestiach... A?! Nepomôže ani lampáreň.

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každé dva týždne z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trebné aj vtipné, a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

✉ Z REDAKČNEJ POŠTY

Naši výťahári si zaslúžia pochvalu

Po skúsenostiach známych sme s obavami čakali na kompletnú výmenu dvoch starých výťahov z roku 1988 v našom osemposchodovom paneláku na Poľnohospodárskej 36 vo Vrakuňi. Hovorili totiž, že u nich trvala štyri mesiace a bola spojená s prestojmi a kopou ďalších nepríjemností zo strany firmy. S radosťou však konštatujeme, že sme boli milo prekvapení prístupom „našej“ malej partie výťahárov, ako aj murárov z firmy, ktorá sa stará o servis, opravu aj modernizáciu výťahov od roku 1991. V našom paneláku totiž pracovali usilovne, svedomito a odborne. Každý deň po sebe tiež automaticky upratovali, odpad priebiežne odvážali, nerobili zbytočné prestoje, neodbiňali od práce, veľmi slušne komunikovali s nami obyvateľmi a nový výťah fungoval po kolaudácii dokonca o nejaký deň skôr, ako bol predpoklad 6 týždňov. „Potešenie z práce dáva práci dokonalosť.“ (Aristoteles)

Čitateľka MB z Vrakuňe

Rozbitá dlažba, nefunkčné stĺpiky... stále tie isté nedostatky

Pravidelne chodím po Starom Meste a stále vidím tie isté nedostatky. Rozbitá a doslova „plávajúca“ dlažba v podstate po celom Starom Meste, rôzne nefunkčné stĺpiky, zanedbané priestory pod stromami, pohodené dlažbové kocky, odpadnuté obklady z fontány a podobne. Nevím, či to nemá správcu, alebo na to jednoducho kašlú. Tak mi napadlo, či by nebolo načase zasa raz niečo o tom napísať v novinách, aby sa zodpovední trošku zobudili a začali to riešiť. Je to turisticky atraktívne miesto, ale tieto zanedbané veci, to je skutočne hanba.

Roman

Dermatofytózy u psov a mačiek

B•A•R•D•

Dermatofyty najčastejšie rodu *Microsporum* alebo *Trichophyton* napádajú pokožku, chlpy alebo pazúry. Na koži sa tvoria šupinky alebo jemné chraščičky, a nezriedka vypadáva srst alebo sa láme. Pri napadnutí pazúrikov môže dochádzať k ich kriveniu, deformáciám a odlamovaniu.

Dermatofytózy patria medzi infekčné ochorenia prenosné na človeka, najčastejšie sú ohrozené deti, ale prenos je možný aj na dospelých s oslabenou imunitou alebo seniorov.

Bezpečným pomocníkom pre potlačovanie plesní je u veterinárnych lekárov prípravok Múdra huba Ecosin. Obsahuje mikroorganizmus *Pythium oligandrum*, ktorý sa plesňami živí a je zrejme asi zatiaľ jediný z mikroorganizmov, ktorý svojím striktným mykoparazitizmom

nedokáže čerpať živiny z ľudských, zvieracích alebo iných buniek, ale len z plesní.

Výhodou použitia tohto mikroorganizmu je, že celé jeho pôsobenie prebieha na biologickej báze a organizmus nijako nezaťažuje. Môže sa preto používať u zvierat akéhokoľvek veku, u gravidných a dojčiacich sŕk alebo u zvierat s imunitným deficitom spôsobeným napríklad inou infekciou. Prvé známky zlepšenia sa objavujú niekoľko dní po aplikácii a vo väčšine prípadov je pokožka zvierat do 30 dní zahojená.

Keďže Múdra huba nezaťažuje organizmus, je jej využitie aj u ľudí, pretože nemá vedľajšie účinky, nevzniká rezistencia a dá sa použiť v akomkoľvek veku a zdravotnom stave jedinca.

Na Vaše otázky radi odpovieme na e-mailovej adrese: pythium@pythium.cz
Informácie na: www.vet-pythium.eu

Distribútor pre Slovensko:
Pharmacopola s.r.o.

Trhy lákajú aj vreckárov

BRATISLAVA

Mestská polícia upozorňuje, že tlačienka na vianočných trhoch dáva príležitosť vreckovým zlodějom. Ako sa pred nimi chrániť?

■ Ak potrebujete telefonovať, vybavte si hovor, ale nechávajte nevyužívaný telefón bez dohľadu napríklad na stole pri stánku.

■ Telefón ani peňaženku nenoste v zadnom vrecku nohavíc či vo vrecku kabáta alebo bundy, najmä, ak nemá zips.

■ Zabezpečte svoj ruksak, tašku či kabelku, aj minimálne prekážky vedľa odradit' zlodēja. Môžete napríklad zviazať dva zipsy šnúrkou alebo ich spojiť pomocou krúžka na kľúče.

■ Dávajte si pozor na ľudí, ktorí chcú rozmeniť peniaze. Zloději sa spravidla snažia zneprehľadniť situáciu, vyvolať zmätok a vrátiť vám menšiu sumu.

■ Bežným trikom je i to, že sa zloděj snaží odpútať pozornosť od vašich vecí - napríklad sa vás pýta na cestu, alebo vás zašpiní jedlom a následne vás ochotne čistí.

■ Obľúbenou technikou zlodějov je, že jeden zo skupiny pred svojou obeťou náhle zastane, tá do neho vrazí, čím docielí kontakt a odpúta pozornosť. Jeho pomocník zatiaľ okradne vyhladnutú obeť.

■ Ak nemusíte, nemajte pri sebe zbytočne veľkú hotovosť či iné cennosti. (ts)

RETRO VIANOCE

Keď prichádzal dedo Mráz a rady boli takmer na všetko

BRATISLAVA

Mnohí sa pamätáme na fúzatého deda Mráza, importovaného z Ruska, ktorý chodieval rozdávať deťom vianočné darčeky. Oficiálne vymazať Ježiška skúsil v roku 1952 vtedajší predseda československej vlády Antonín Zápotocký vo svojom pamätnom prejave, no s malým úspechom.

Zápotocký presviedčal deti, že nahý a otrhaný Ježiško „z chlieva“ sa premenil na deda Mráza v baranici a kožu - ved' nahý a otrhaní nechodia už dnes ani naši pracujúci a ich deti. A vysvetľoval ďalej: „Dedo Mráz k nám prichádza od Východu a na cestu mu žiaria takisto hviezdy - nielen jediná, betlehemska. Celý rad čer-

1969 Primátor Bratislavy Ladislav Martinák slávnostne odovzdal večer 19. decembra 1969 Vianočný strom Bratislavy. Slávnosť bola na Námestí SNP.

vených hviezd na našich hviezdy hlásajú radostne, že šachtách, hutách, továrňach a stavbách. Tieto červené

hviezdy hlásajú radostne, že prvaj Gottwaldovej päťročnice...“

Napriek potlačení kresťanského rozmeru Vianoc sa i za socika ľudia na sviatky tešili a vo veľkom na ne pripravovali, pravda, v rámci možnosti. Trezplivo stáli v dlhých radoch takmer na všetko, snažili sa zohnať tentoraz „niečo lepšie“, obchody boli plnšie zásobené ako počas bežného roka. Nechýbalo v nich exotické ovocie, mandarinky, kubánske pomaranče, banány, no tiež je pravda, že už po niekoľkých minútach po nich nebolo ani stopy.

Aj výber darčiekov bola oveľa skromnejšia a výzdoba v uliciach chudobnejšia, ale sviatočná nálada bola podobná, akú zažívame teraz. Čaro, keď sa rodina zišla za štedrovečerným stolom, bolo rovnako silné a do mnohých domácností stále prichádzal Ježiško, pravdaže, potajomky...

Vybrali sme pre vás niekoľko fotografií z čias nie tak dávno minulých, približujú atmosféru Vianoc, keď im vládl dedo Mráz. (bn)

Foto: vtedy.tasr.sk

Viac foto na www.banoviny.sk

1977 Pozdrav deťom predniesol 17. decembra 1977 dedo Mráz spolu so Snehulienkou pred domom pionierov a mládeže (dnes Prezidentský palác) a rozsvietil vianočný stromček.

1975 Dôkazom blížiacich sa Vianoc boli aj vyzdobené výklady obchodných domov a nával kupujúcich. Takto to vyzeralo pri pokladnici 1. decembra 1975.

1960 Predvianočné nákupy vrcholili Zlatou nedeľou. Rušno bolo nielen v obchodoch, ale aj na ulici, kde sa dali kúpiť i chutné mandarinky - v decembri 1960 napríklad aj oproti Domu obuvi „Veľký Baťa“.

1975 Možno máte stále doma podobné vianočné ozdoby... Tieto z výrobného družstva Gemer v Štítniku putovali aj do sveta.

Správy z podsvetia

Seniori, buďte obozretní, podvodníkom sa stále darí vylákať od dôverčivých ľudí často všetky ich úspory. Policajti nedávno zadržali mladíkov, ktorí obrali viacerých starých ľudí o desaťtisíce eur. Väčšinou použili legendu „policajt“, keď svojim obeť zavolať falošný príslušník policajného zboru a žiadal od nich peniaze za to, že pomôžu svojim blízkym pri riešení dopravnej nehody, kde došlo k zraneniu manželov a detí. Seniori podľa inštrukcii volajúceho vložili peniaze do obálok a odniesli ich na dohodnuté miesto, kde ich prevzala už čakajúca osoba, prípadne ich podľa inštrukcii vložili do smetnej nádoby. (TASR)

Nechceme opachu, hnevali sa trhovníci na Manderlu

Máj 1952: Prvomájová výzdoba výškovej budovy Manderla na vtedajšom Stalinovom námestí

Bratislava kedysi

O histórii nášho prvého „mrakodrapu“ sa dočítame všeličo, aj to, že vtedajší bratislavský radní páni neboli nadšení výberom miesta. Vežiak vysoký 45 metrov, ktorý dal postaviť vychýrený mäsiar Rudolf Manderla, vraj rušivo vstúpi do námestia a môže skomplikovať situáciu na križovatke... Od septembra tohto roka už táto ikonická stavba moderny získala ochranu, vyhlásili ju za národnú kultúrnu pamiatku.

Jedenásťposchodový Manderlák vybudovaný medzi rokmi 1934 a 1935 navrhli architekti Christian Ludwig, Ernst Spitzer a Augustín Danielis na historickom pôdoryse medzi niekdajším Chlebovým trhom pred Starou tržnicou a Kamenným námestím pred Slovenskou

špičkovým zariadením. „Ani vo Viedni nemali vtedy takú peknú a priestannú predajňu,“ konštatoval v spomienkovej rodinnej kronike Fritz Manderla (1919 – 2014), druhý syn Rudolfa Manderla. Knihu s názvom Autobiografia prišiel predstaviť do Bratislavy 5. marca 1999, na jej prezentácii v Mozartovej sieni Rakúskeho veľvyslanectva na Ventúrskej ulici sa vtedy zišlo oveľa viac ľudí, ako bola kapacita miestnosti. Na pozadí osudov jednotlivých členov rodiny Manderlovcov priblížil vzostup firmy v medzivojnovom, vojnovom i povojnovom období. Autobiografia je o to cennejšia, že podrobne mapuje život v Bratislave v tridsiatych a štyridsiatych rokoch 20.

storočia. Na prvom poschodí umiestnil Manderla legendárnu kaviareň Grand, v ktorej sa stretávala bratislavská bohéma, spisovatelia, výtvarníci či herci. Štangastom bol maliar Janko Alexy, často tu vyseďával s básnikom Emilom Boleslavom Lukáčom, kaviarň navštevovali i herci Milan Lasica, Ondrej Jariabek a František Dibarbora, ktorí bývali v bytoch nad ňou. „Náladu tu držal Ludo Ondrejov, bol známy poviedkami, ktoré vymýšľal priamo na mieste,“

spomínal spisovateľ Juraj Šebo, autor úspešnej knihy Kaviarne, krémy a vinárne v Bratislave 1960 – 1989. Radomír Sabol z Pamiatkového úradu SR pripomína, že „dom sa tak stal jedným z neformálnych bratislavských kultúrnych centier. Objekt si dodnes čiastočne zachoval punc miesta stretnutí a stal sa architektonickou ikonou centra mesta.“

K výstavbe polyfunkčného vežiaka Manderla, ktorý nahradil starý zanedbaný dom, mala výhrady nielen vtedajšia mestská rada, ktorá vraj mala s pozemkom pôvodne iné plány. Nespokojní boli aj trhovníci, báli sa, že pre túto „opachu“ prídu o svoje tradičné miesto pred neďalekou Starou tržnicou. Manderlovcov dokonca podozrievali, že podplátili radných, aby im projekt odsúhlasili...

Mäsiarstvo pod Manderlákom fungovalo do roku 2008, potom sa sem nasťahovali stánky s fastfoodmi. Dnešní pamiatkari hodnotia vežiak ako jednu z najcharakteristickejších pohľadových dominant centra hlavného mesta od svojho vzniku, aj ako doklad podnikateľských, architektonických a staviteľských ambícií Bratislavy v medzivojnovom období. (bn)

Foto: vtedy.tasr.sk

Marec 1999: Syn vychýreného mäsiara Fritz Manderla predstavuje v Bratislave knihu Autobiografia.

ART INVEST
OBRAZY
NAJLEPŠIE
PREDÁTE
V AUKCII
Žiadne poplatky
Galéria Art Invest
Dobrovičova 7, Bratislava
Info: 0905 659 148
www.artinvest.sk

REDAKCIA
Ivanská cesta 2D
821 04 Bratislava
Šéfredaktorka: Anna Čapkova

E-mail: redakcia@banoviny.sk
Telefón: 02/62801182
Inzercia: Claudia Škrabáková
Telefón: 0911 668 469

E-mail: skrabakova@banoviny.sk
PR reklama
je graficky vyznačená ■
www.banoviny.sk

Nedostávate Bratislavské noviny?
Nahláste nám vašu presnú adresu na: 02/32688830,
redakcia@banoviny.sk

Bratislavské
Noviny
vyjdú o mesiac
12. januára 2024

Friedrich Dürrenmatt	obec v okrese Bardejov	1. časť tajničky	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	zostalo, pobudlo	trvalá	značka argónu	stierač prachu na palici	kameň na ostrenie kosa	tvorilo sa, utváralo sa (bás.)	krátky epický prozaický útvar	poschodia (zastar.)	značka lantánu	Anastázia (dom.)	Pomôcky: testa, kančan, situs, oro, hvozdo	skrotol (zried.)	4. časť tajničky	podliak (pejor.)	
skratka pre letecké krídlo			ostala sama (zried.)											zlato, po španielsky				
dvojláska			7. časť tajničky iskríčka											platidlo v Laose				
bežná, ustálená						bledo-hnedá saním odčerpaj						mužské meno ženské meno						
saním odčerpalo							ale (expr.) stupeň eocénu						uzol, batoh kto ovláda mimiku					
výkladné skrine								éterický olej hral (bás.)						etruský boh neba internetová diskusia				
Pomôcky: Tin, šarha, Livov, Blh, kip, oleum	havarijné poistenie (fin.)	MPZ Rumunská 2. časť tajničky			opi sa (expr.) staral sa o ošatenie						hovor lichôtky Laura (dom.)						auditorská správa	
značka pre kilopascal				šinter úžľabiny (hovor.)						prelomoval sa eidamský syr								
skratka autonómnej oblasti			odľahlý statok ženské meno						treťohorný artefakt	6. časť tajničky					citoslovce vyjadrujúce bolesť močariská			
skautská organizácia (hovor.)						tvorca satirických diel lákam								rímske číslo 2500 škrtím, hrdúsim				
chlpil, strapatil (expr.)						obyvatelka Lýdie pochádzajúca z lúk							úplne vypínie, po rusky					
pripevnil sedlo na chrbát koňa							had z knihy džunglí oxid ruténatý					skica arabský hudobný nástroj						
Pomôcky: Kaa, polyhalit, mop, eolit, akyn	veľký hustý les (kniž.)	zn. pre light year 2. časť tajničky			hľadám (expr.) neoblizuj						neovláda ševelenie						aluminiová fólia	
citoslovce vyjadrujúce rezignáciu				študijná hospitácia udrel (expr.)							obliekajú sa bež (expr.)							
vo, po česky			černoško trojklonný nerast										umieral tčením nahromad					
stratia, zasantročia (hovor.)							mužské meno poloha (v med.)							skr. pre Elektráreň Bohunice úskoky				
nosením opotrebovaním							utieral ponáraj								značka kozmetiky črevný obsah			
dodatočne pridaj, prilož						prvok zn. Ni makateľne (hovor.)						obal semena (bot.) malý trám						
Pomôcky: ypres, nalkir, kasko, sterkus	jemná tkanina kysol (zried.)					lietajúci hmyz pichá						tučnel citoslovce zakvákajú						
slovenská rieka							mužské meno údaje				krkvajte jemný likér						5. časť tajničky	kazašský ľudový spevák
rad písmen v rovnakej výške							usmievavá (kniž.) súlad (kniž.)						Irena (dom.) španielske žen. meno					
silami stačil na istú prácu								lámaním oddelí skr. pre long play							guľovitá baktéria nitríd bóru			
očítal sa (zried.)												inbusové kľúče						
tenšia drevená doska						písomne odpovedz							štvrtrodná druhá ľadová doba					

Poslite do konca decembra znenie tajničky na sutaz@banoviny.sk a vyhrajte spoločenskú hru **Je to úlet?!** od spoločnosti **Piatnik**. Uhádnite správne čo najviac úletov, ktoré majú ostatní hráči a získajte tak najviac bodov. Čakajú vás vtipné odhalenia a neuveriteľné príbehy o rôznych každodenných úletoch. Hru zakúpite na piatnik.cz. Štatút súťaže nájdete na webe banoviny.sk.

